Ազգ
Azg armenian daily
16 ԱՊՐԻԼ 1998 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 65 (1568)

Պետդուման դիմեց Սահմանադրական դատարան

15 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի Պետդուման այսօր որոշեց դիմել Սահմանադրական դատարան ճշտելու, թե նախագահ Ելցինն իրավունք ունի՞ վարչապետի պաշտոնին կրկին ներկայացնելու Սերգեյ Կիրիենկոյի թեկնածությունը: Կիրիենկոյի թեկնածությունը Դումայի կողմից առաջին անգամ մերժվելուց հետո Ելցինն անմիջապես նորից է ներկայացրել պատգամավորների հաստատմանը: Կոմունիստները, որոնք համառորեն մերժում են Կիրիենկոյին, պնդում են, թե Ելցինն իրավունք չունի կրկին ներկայացնելու նույն թեկնածությունը: Երկրորդ քվեարկությունը պետք է տեղի ունենա ուրբաթ օրը: ՍԴ-ի նախագահ Մարատ Բագլայը կարծիք է հայտնել, թե դատարանը հազիվ թե հասցնի հարցը քննարկել այս շաբաթ: Պետդուման նաեւ մի լրացում է ընդունել, որը թույլ է տալիս ուրբաթ օրն անցկացնել բաց, այլ ոչ թե փակ քվեարկություն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

«Ես ապավինելու եմ խորհրդարանի հետ մեր համագործակցությանը»

Ասաց ՀՀ վարչապետ Արմեն Դարբինյանը

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Այս խոստումնալից խոսքերը նա ուղղեց ՀՀ Ազգային ժողովին, որն իր եռօրյայի բոլոր չորեքշաբթիները նվիրել է ընտրական օրենսդրության քննարկմանը, այսինքն իր մնաս բարյավի արարողությանը: Արմեն Դարբինյանը վարչապետական իր անդրանիկ ելույթում խորհրդարանին ձեռք մեկնեց, բայց ժամանակն ընթանում է, եւ Ազգային ժողովի լուծարման, իմա՝ վաղաժամկետ խորհրդարանական ընտրությունների հիմքերը ուրվագծվում են: Այսուհետ յուրաքանչյուր եռօրյայում, հնարավոր է նաեւ արտահերթ նիստերում կքննարկվեն խորհրդարանում շրջանառության մեջ դրված ընտրական օրենսգրքի երեք տարբերակները:

Նիստերի դահլիճում հաճելի անակնկալ էր խորհրդարանում չներկայացված կուսակցությունների ներկայությունը ՀԲԴ եւ ՀԴԿ: Պատգամավորներից մեկը կատակեց «նոր խմբակցություններ են ստեղծվում», իսկ պատգամավորների ձե... [illegible] նորաբաց «Երկիր» օրաթերթն էր ... «Հայոց աշխարհը» Բաղամակալն [illegible] երեսաշրջումները փոփոխվում են:

Առաջինն իր տարբերակը ներկայացրեց ՀՀ նախագահի նախկին թեկնածու, տնտեսագիտական նախկին հանձնաժողովի նախագահ, ԱԺ պատգամավոր Վիգեն Խաչատրյանը, որը ներկայացնելով իր դիտարկումները անցյալ եւ գալիք ընտրությունների մասին վաղօրոք զգուշացրեց ասացվածքի անծանց «Հավի մի ասեք, թե ով է ասում, այլ ինչ է ասում»: Անցյալի սեփական փորձը Վ. Խաչատրյանին շատ ճշմարտություններ էր հուշել, բայց պատգամավորներ Դավիթ Զադոյանը եւ Վ... Դ... [illegible] կեղծին նրա խոստովանության [illegible] պատասխանները: «Մենք հասկանում ենք, թե որքան մեծ է ձեր ցանկությունն անընդհատ անդրադառնալու նախորդ ընտրություններին, բայց...»: Վ. Խաչատրյանը հաստատեց. «Քարկոծելու ցանկություն չունեմ»: Վ. Խաչատրյանի ընտրական օրենսգրքի տարբերակը առաջարկում է 101 համամասնական եւ 30 մեծամասնական կամ 100 համամասնական եւ 31 մեծամասնական ընտրակարգով պատգամավորների ընտրություն (կանխավ պրն Խաչատրյանը հակառակ տեսակետի էր. նրա տարբերակում նշված էր 91 մեծամասնական եւ 40 համամասնական տեղ): Ընդունելով պատգամավորների առարկությունները, նա դյուրավ փոխեց իր տեսակետը, թերեւս բացառելու համար փոքր կուսակցությունների պառլամենտի մեջ մեղադրվելու առիթը: Ի վերջո ակնհայտ է, թե ովքեր են ջատագովը մեծամասնական ընտրակարգի. նրանք ովքեր անկարող են ստեղծել հզոր կուսակցություն առավել եւս կու... [illegible]

Տես • էջ

ԹԵԿՆԱԾՈՒԱԿԱՆ

Կարեն Դեմիրճյանը պատգամավո՞ր

Կարեն Դեմիրճյանին աջակցող Առաջադիմական միացյալ կոմկուսի ղեկավար, ԱԺ պատգամավոր Վազգեն Սաֆարյանը «Ազգին» տեղեկացրեց, որ Կարեն Դեմիրճյանը հնարավոր է առաջադրվի ՀՀ ԱԺ պատգամավոր առկա թափուր ընտրատարածքից (խոսքը վերաբերում է ՀԴԿ նախագահ Աշոտ Նավասարդյանի մահվանից հետո ազատ պատգամավորական մանդատին): Վ. Սաֆարյանը կարծում է, որ այս խորհրդարանի վաղաժամկետ լուծարումը՝ իբրեւ քաղաքական ուժերի նոր ստեղծված վերադասավորումն արտացոլելու հնարավորություն, այնքան էլ նպատակահարմար չէ. «Չստեղծենք տխուր նախադեպեր»: Նրա կարծիքով, կառավարությունը կազմելուց հետո կառաջանան եւս մի քանի թափուր ընտրատարածքներ, որտեղից Կարեն Դեմիրճյանի համակիր ուժերը կկարողանան մուտք գործել խորհրդարան՝ կազմելով խումբ. «Կարեն Դեմիրճյանն արդեն հավաստել է, որ ինքը չի հեռանալու քաղաքականությունից», եզրափակեց Վ. Սաֆարյանը:

Կոմկուսը դեմ է նախագահին կից կուսակցական խորհրդին

ՀԿԿ առաջին քարտուղար եւ նախագահի թեկնածու Սերգեյ Բադալյանը ասաց, թե Ռոբերտ Քոչարյանին պաշտպանող որոշ կուսակցությունների ձգտումը նախագահին կից կուսակցական խորհուրդ ստեղծելու ուղղությամբ բավական վտանգավոր է, որովհետեւ փորձ է կատարվում խորհրդարանին զուգահեռ՝ Սահմանադրության շրջանակներից դուրս նոր կառույց ձեւավորելու. «Կուսակցությունների պայքարի դաշտը պետք է լինի խորհրդարանը: Ես միանշանակ դեմ եմ թեկուզեւ այս վիճահարույց Սահմանադրության շրջանակներից դուրս գալուն եւ անգամ թերի պառլամենտի դեմ՝ բացի Անվտանգության խորհրդից մի նոր կառույց ստեղծելուն», ասաց Սերգեյ Բադալյանը: Նա ավելացրեց, որ իրենք առաջարկել են Ռոբերտ Քոչարյանին ընդլայնել Անվտանգության խորհրդի կազմը՝ ի հաշիվ 5 տոկոսի սահմանագիծը հաղթահարած ՀՀ նախագահի թեկնածուների՝ Կարեն Դեմիրճյան, Վազգեն Մանուկյան, Սերգեյ Բադալյան, Պարույր Հայրիկյան:

Ն. Դ.

Կիպրոսի Զարգացման բանկը Հայաստանում

Վարչապետ Ա. Դարբինյանի հրավերով անցնող օրերին Երեւանում էր գտնվում Կիպրոսի Զարգացման բանկի (Development Bank) պատվիրակությունը, տնօրեն Ջոն Իոաննիդեսի եւ Կիպրոսի խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանի գլխավորությամբ: Վերջինիս հետ կայացած զրույցի ընթացքում «Ազգի» թղթակիցը տեղեկացավ, որ պատվիրակությունը Երեւանում բանակցություններ է վարել եւ նախնական համաձայնագրեր կնքել Հայաստանում նույն բանկի մասնաճյուղ բացելու համար, նպատակ ունենալով եվրոպական զարգացման բանկի քաջալերությամբ փոքր եւ միջին բիզնեսի զարգացման համար վարկեր տրամադրել: Պ. Գալայճյանը մեր թերթին տեղեկացրեց, որ պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունեցել վարչապետի, ֆինանսների նախարարի, առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարի, ինչպես նաեւ Կենտրոնական բանկի նախագահի եւ այլոց հետ: Պատվիրակությունը առիթ է ունեցել հանդիպելու նաեւ նորընտիր նախագահ Ռ. Քոչարյանին՝ Ս. Էջմիածնում:

Խողովակներ այլեւս չեն տեղափոխվում

15 ԱՊՐԻԼ, «ԵՐԵՎԱՆ»: Ներկայումս Այրում կայարանի մերձակա «Բերրիություն» միավորման տարածքում գտնվում են 60 հատ 24 մ երկարությամբ 4 տոննա քաշով եւ 17 հատ 12 մ երկարությամբ խողովակներ: Առաջիններն արդեն զոդմամբ կիսահատված վիճակում են: Դրանք մասնատվում են, որպեսզի հնարավոր լինի որպես մետաղի ջարդոն բարձել վագոնները: Նշենք, որ խողովակների հարցով զբաղվում է Նոյեմբերյանի Ազգային անվտանգության բաժինը: Այրումի կայարանապետի եւ ոստիկանապետի խոսքերի համաձայն, առայժմ խողովակները վագոնները բարձելու պահանջ եւ դրա համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր չեն ներկայացվել, եւ բեռը գտնվում է կայարանից դուրս: Ըստ հավաստի աղբյուրների, այս խողովակները պատկանում են Սեւանի շուրջ գտնվող կոլեկտորին, որի շինարարությունն անավարտ է: («Ազգի» տվյալներով, 9 մմ հաստությամբ այդ խողովակները ջրատար են եւ ոչ կոլեկտորային): Դրանք հանրապետություն են ներկրվել դեռեւս 1988-ից առաջ եւ, հավանաբար, գերմանական արտադրության են: Պարզվել է նաեւ, որ բեռի տերը տեսչություններին ներկայացրել է կեղծ փաստաթղթեր: «Ազգ»-ի հրապարակման շնորհիվ խողովակների տեղափոխումը դադարեցվել է:

Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի շքանշան Արտավազդ Փելեշյանին

Երեկ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը ազգային մշակույթի զարգացման գործում ներդրած նշանակալի ավանդի համար Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի շքանշանով պարգեւատրեց կինոռեժիսոր Արտավազդ Փելեշյանին:

Ռոբերտ Քոչարյանը շամպայնի լի բաժակով շնորհավորեց պրն Փելեշյանին բարձր պարգեւի արժանանալու համար, մաղթելով հաջողություններ եւ նորանոր պարգեւատրումներ:

Արտավազդ Փելեշյանը ծնվել է 1938-ին Լենինականում, սովորել Մոսկվայում համամիութենական պետական կինեմատոգրաֆիայի ինստիտուտում՝ ՎԳԻԿ: Դեռ ուսանողական տարիներից «Լեռնային պարեկ», «Մարդկանց երկիրը», «Սկիզբ» ֆիլմերը մեծ հռչակ են բերել ռեժիսորին: 1968-ից աշխատել է հեռուստատեսային ֆիլմերի «Երեւան» ստուդիայում եւ ստեղծել է համաշխարհային ճանաչում գտած «Մենք», «Տարվա եղանակները», «Մեր դարը», «Կյանք» եւ «Վերջ» ֆիլմերը:

Արտավազդ Փելեշյանը ոչ միայն հարստացրել է կինոյի լեզուն եւ տեսիլքը, այլեւ հանդես եկել որպես ուրույն եւ խորը տեսաբան զարգացնելով կինոյի փիլիսոփայության դասական ոճի ավանդույթը: Կինոքննադատները նրան համարում են մոնտաժային ֆիլմի իսկական պոետ, Վերտովի աշակերտ եւ Էյզենշտեյնի հետեւորդ: Փելեշյանը արժանացել է համամիութենական եւ միջազգային մի շարք փառատոների մրցանակների:

Ա. Ս.

Մեծ Բրիտանիան՝ ձյան իշխանության ներքո

ԼՈՆԴՈՆ, 15 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մեծ Բրիտանիան դեռ հազիվ էր սկսել ուշքի գալ անցած հանգստյան օրերին տեղի ունեցած սաստիկ հեղեղումներից, երբ այս գիշեր նորից հայտնվեց տարերքի իշխանության ներքո: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, առատ ձյուն է տեղացել Շոտլանդիայում, Հյուսիսային Իռլանդիայում եւ Ուելսում, որտեղ որոշ լեռնային շրջաններում ձյան ծածկույթի հաստությունը հասել է մինչեւ 30 սանտիմետրի: Անձրեւախառն ձյուն է տեղացել Կենտրոնական Անգլիայում, ինչպես նաեւ երկրի հարավ-արեւելքում, այդ թվում Լոնդոնի շրջակայքում Գատվիկ միջազգային օդանավակայանի շրջանում: Ապահովագրական ընկերությունները ձեռնամուխ են եղել այն վնասները հաշվելուն, որոնք կապված են իրենց հաճախորդների կորուստների հատուցման հետ: Բրիտանացի ապահովագրողների միավորման կարծիքով, դրանք կարող են կազմել մինչեւ 500 միլիոն ֆունտ ստեռլինգ:

ԲԱՔՈՒ

Թուրք գեներալը սրտապնդեց ադրբեջանցիներին

Բաքվում գտնվող Թուրքիայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Իսմայիլ Հաքը Քարադային երեքշաբթի օրը հայտարարեց, որ Թուրքիան կհամաձայնվի ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման այնպիսի տարբերակի միայն, որը չի խախտի Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը: Քարադային ասաց նաեւ, որ Թուրքիան մեծ նշանակություն է տալիս ԵԱՀԿ Մինսկի խմբին, որը թույլ չի տա, որ տարածաշրջանի որեւիցե երկիր գործի այնպես, ինչպես ինքն է ցանկանում: «Հավաստացած եմ, որ Ղարաբաղի հարցը մոտ ապագայում կլուծվի», ադրբեջանցիներին վստահեցրեց Քարադային: Թե ինչպես պետք է դա տեղի ունենա, թուրք գեներալը չճշտեց, սակայն Բաքվում կարծում են, որ նա Ադրբեջան է ժամանել ոչ թե զբոսնելու, այլ ռազմական հարցեր լուծելու: Այնպես որ, ըստ BBC-ի Բաքվի թղթակից Էլչին Նարիմանօղլիի, ինֆորմացիայի արտահոսքը՝ Թուրքիայից «F-16» կործանիչներ գնելու Ադրբեջանի մտադրության մասին, դժվար թե պատահականություն լիներ: Ճիշտ է, Ադրբեջանի ՊՆ պաշտոնական ներկայացուցիչ գնդապետ Ռամիզ Մելիքովը Նարիմանօղլիի հետ զրույցում շտապել է հերքել այդ լուրը, սակայն թուրք մեկնաբանները ոչ մի զարմանալի բան դրանում չեն տեսնում: «Դա նորմալ բիզնես է, սովորական առեւտուր», հայտարարել է թուրք լրագրող Ֆարուք Ասլանը: Իսկ Բաքվի վերլուծաբաններն ավելի հեռուն են գնում՝ իրավացիորեն համարելով, որ գնելով արդի ամերիկյան ռազմօդանավեր, Ադրբեջանը փաստորեն առաջին քայլը կանի իր ռազմական համակարգը ՆԱՏՕ-ի չափանիշներին համապատասխանեցնելու ուղղությամբ: Իսկ Ալիեւը, երեքշաբթի օրը հայտարարեց, որ «հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը սպառնալիք է ոչ միայն Ադրբեջանի, այլեւ Թուրքիայի համար»: Քարադային վստահեցրեց Ադրբեջանի նախագահին, որ Անկարան նույնպես այդ կարծիքին է: Թուրքական իշխանությունները այդպիսով ձեւացնում են, թե հավատում են պաշտոնական Բաքվին, որը պնդում է, թե Հայաստանը լցված է ռուսաստանյան արդիական, ռազմավարական նշանակություն ունեցող զինատեսակներով եւ որ Հայաստանի ռուսաստանյան ռազմական հենակետերում գտնվող «Ս-300» հրթիռներն իր կարող են նույն հաջողությամբ հարվածել թե Բաքվին, եւ թե Անկարային:

Պատրաստեց
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ՄԻՋԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ

Ազգերի ինքնորոշումը հաղթում է տարածքային ամբողջականությանը

Ապրիլի 6-11-ը տարաշխարհիկ Նամիբիայի Վինդհուկ մայրաքաղաքում տեղի ունեցավ միջխորհրդարանական միության 39-րդ համաժողովը, ուր Հայաստանի ազգային խմբի առաջարկով «Հակամարտությունների կանխարգելում, պատերազմից տուժած երկրներում խաղաղության եւ վստահության վերականգնում, փախստականների վերադարձ իրենց հայրենի երկրներ, ժողովրդավարական գործընթացների ամրապնդում եւ աջակցության վերականգնում» բանաձեւում ներառվեց չորս կարեւորագույն կետ, համաձայն որի միջխորհրդարանական միությունը. ա) Դատապարտում է ինքնորոշման իրավունքը կիրառող ժողովուրդների դեմ զինված ուժի գործադրումը, բ) կոչ է անում ՄԱԿ-ին աջակցել հակամարտություններում տուժած կողմերին, եթե նույնիսկ նրանք միջազգային իրավունքի սուբյեկտ չեն, գ) կոչ է անում հակամարտող կողմերին սկսել եւ վարել ուղիղ բանակցություններ, քանի որ վերջիններս խաղաղ լուծում գտնելու անհրաժեշտ եւ կենսական հիմք են հանդիսանում, դ) համոզված է, որ ժողովրդավարական գործընթացների զարգացումը եւ մարդու իրավունքների իրականացման ապահովումը հակամարտությունների կանխարգելման, պատերազմից տուժած երկրներում խաղաղությունը եւ վստահությունը վերականգնելու ամենագործունակ մեխանիզմներն են»:

Ազգ արտաքին հարաբերությունների հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Հովհ. Իգիթյանը եւ Վինդհուկ մեկնած Հայաստանի ազգային խմբի անդամ պատգամավոր Ամալյա Պետրոսյանը ներկայացրին մեր դիվանագիտական այս հաղթանակի նախապատմությունը: Ադրբեջանը խոսք կարող էր միջխորհրդարանական համաժողովում, ադրբեջանական կողմը հատուկ հայտարարություն է տարածել, ըստ որի մարտի 31-ն այսուհետ հայտարարվում է Հայաստանի կողմից ադրբեջանցիների ցեղասպանության օր: Թվագրությունը սկսելով 1906 թ.-ից եւ ավարտելով 90-ական թվականների վերջով, ադրբեջանական պատվիրակությունը նշել է, թե 2 մլն ադրբեջանցի «զոհ է դարձել» Հայաստանի իրականացրած «ցեղասպանության»: Հովհաննես Իգիթյանը արագ շտկել է իր ելույթը հակահարված տալու համար: Հակազդեցությունը արդյունավետ է եղել: Դրանից հետո առաջարկվել է ազգերի ինքնորոշման սկզբունքի գերակայությունն ամրագրող եւ դեռեւս միջազգային հանրության կողմից չճանաչված հակամարտության կողմերի իրավունքների պաշտպանությանը վերաբերող վերոնշյալ լրացումը: Առաջին քվեարկությամբ առաջարկը ստացել է 15 «կողմ», 16 «դեմ» եւ 12 «ձեռնպահ», սակայն մեր պատվիրակության գործուն աշխատանքից հետո առաջարկն ընդունվել է առանց առարկությունների միաձայն (նույն Ադրբեջանը ցնցակաթվածից հետո չի հասցրել դեմ քվեարկել): Միջխորհրդարանական միության կշիռը միջազգային ասպարեզում բավական ազդեցիկ է, նրա ընդունած բանաձեւերն ուղարկվում են բոլոր դիվանագիտական եւ միջազգային ատյաններին, հետեւաբար կարող են հիմք հանդիսանալ Հայաստանի համար նպաստավոր նոր բանաձեւերի համար: «Ինչ-որ բան փոխվել է», ժպիտով եզրակացրեց Հովհաննես Իգիթյանը: 160 խորհրդարանների միաձայն որոշմամբ «Տարածքային ամբողջականության պահպանում ամեն գնով» սկզբունքը նահանջել է: Ազգ մշտական հանձնաժողովի նախագահը բացատրեց, որ այն դեպքում, երբ բացակայում է Թուրքիայի ակտիվ քաղաքականությունը, «երբ մնում ենք մենք եւ Ադրբեջանը, պրոբլեմ չի լինում»: ԵԱՀԿ-ում եւ Եվրախորհրդում իրավիճակը փոքր-ինչ այլ է, քանի որ Հայաստանը ստիպված է պայքարել երկու ճակատով:

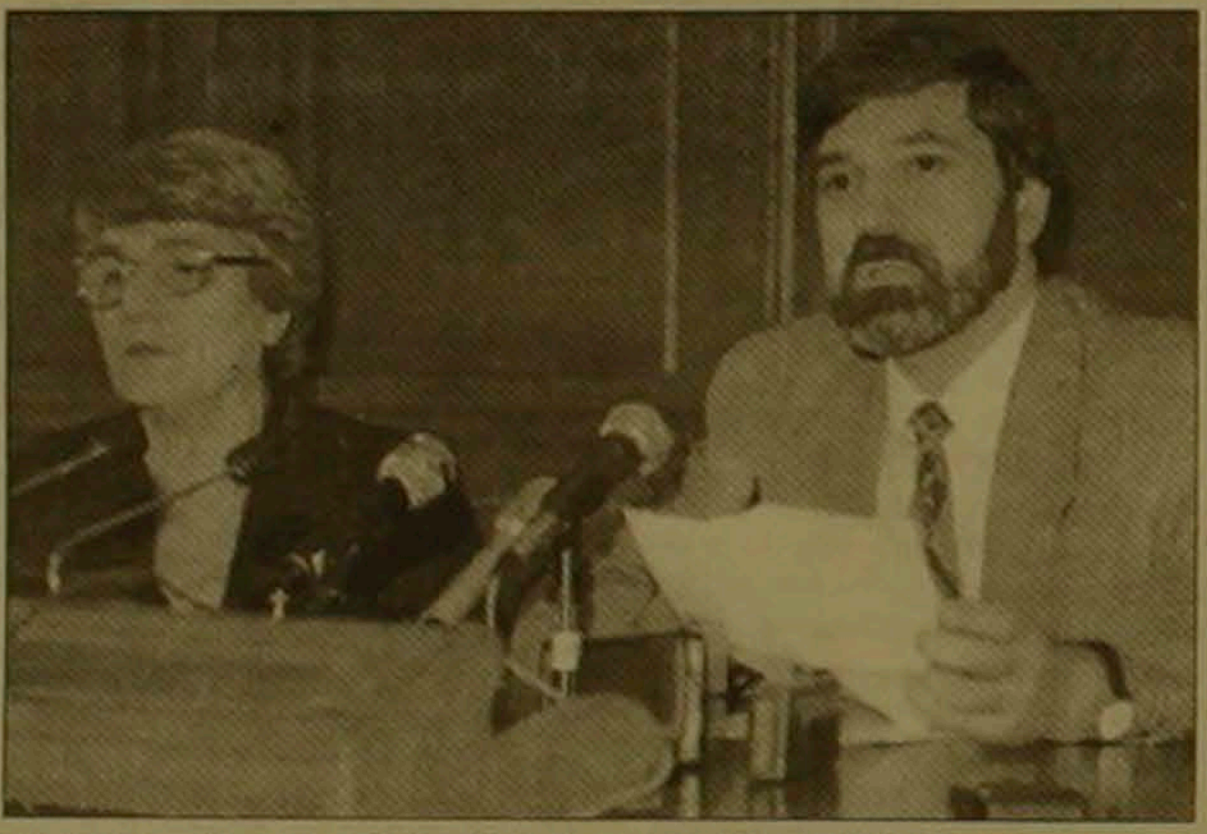

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի բանակցային նոր գործընթացի վերսկսմանը վերաբերող հարցին Հովհաննես Իգիթյանը պատասխանեց, թե իր համոզմամբ այստեղ անհրաժեշտ է որոշակի դադար՝ թայմ-աուտ, քանզի արդեն կանխորոշված է, թե ինչ է մեզ առաջարկելու Մինսկի համանախագահությունը՝ տարածքներ խաղաղության դիմաց: Այս բանաձեւին պետք է հակադրել այլ բանաձեւ, դիցուք, «տարածքներ կարգավիճակի դիմաց»:

ՆԱԻՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Գուգարքի անտառների հրդեհը դեռ լիովին մարված չէ

ՎԱՆԱՁՈՐ, 15 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լոռու մարզպետարանի բնապահպանության բաժնի գլխավոր մասնագետ Հովիկ Բեկչյանը հայտնեց, որ Գուգարքի տարածաշրջանի Վահագնի անտառտնտեսության «Ձիդաձոր» կոչվող անտառամասում երկու օր առաջ բռնկված հրդեհն ամբողջությամբ չի հաջողվել մարել: Բավական է քամի բարձրանա, որպեսզի տարբեր հատվածներում դեռ չվնասված սոճիները եւ լայնատերեւ տարբեր ծառատեսակները պատվեն բոցի լեզուներով: Մարզում գործող «Անտառների հակահրդեհային միջոցառումների» ծրագրի համաձայն, հրդեհի վայրում շուրջօրյա աշխատանքներ են իրականացնում Վանաձորի եւ Գուգարքի տարածաշրջանի հրշեջ ծառայության եւ ՆԳ համակարգի աշխատակիցները: Նրանց օգնության են եկել Ստեփանավանի «Լոռե» փրկարարական ջոկատը, տարբեր ստորաբաժանումների զինծառայողներ, ինչպես նաեւ Ստեփանավանի եւ Լալվարի անտառտնտեսությունների աշխատակիցները: Հրդեհի ճարակած մակերեսը եւ պատճառած վնասների չափը դեռ ճշտված չեն: Ինչպես ասաց Հ. Բեկչյանը, առայժմ հայտնի է միայն, որ հրդեհը ծագել է երեք ուղղություններով: Պատճառներն անհայտ են:

Մայթերը՝ հետիոտնին

Գաղտնիք չէ, որ չորրորդ իշխանություն կոչվածն իրականում (հուսանք՝ առայժմ) ազդեցության շատ թույլ լծակներ ունի: Մամուլում արծարծված այս կամ այն օրախնդիր հարցին շատ քիչ դեպքերում է արձագանքում նաեւ գործադիր իշխանությունը՝ միջոցներ ձեռք առնելու խոստումով: Իսկ խոստումները շատ ավելի հազվադեպ են գործի վերածվում: Եվ մամուլի միջոցները ստիպված ավելի հաճախ են միեւնույն հարցին անդրադառնում, հուսալով, որ այդ դեպքում քանակը կարող է որակ դառնալ:

Առեւտրի համար չնախատեսված վայրերում (հիմնականում բանուկ փողոցների մայթերին) առեւտրի կազմակերպման հակասանիտարական ու հակագեղագիտական կողմերի մասին շատ է գրվել: Երեւանի քաղաքապետարանն իր հերթին արգելել է այդօրինակ առեւտուրը՝ ՆԳ մարմիններին հանձնարարելով որոշման կատարման վերահսկողությունը: Որոշ ժամանակ կարծես թե ինչ-որ աշխատանք կատարվեց: Բայց անցյալ տարի նույն քաղաքապետարանի մեկ այլ որոշմամբ արտոնվեց գյուղմթերքների (բացի մսից եւ կաթնամթերքներից) անարգել վաճառքը գրեթե ցանկացած վայրում, որի շնորհիվ թեեւ իջան գյուղմթերքների գները, բայց փոխարենն ի դերեւ ելավ քաղաքը համատարած շուկա չդարձնելու մտադրությունը: Օրերը տաքանալուն զուգընթաց աճել է մայթերին կատարվող առեւտրի հակահիգիենիկությունն ու վտանգավորությունը:

Չգիտեմ, որքանով օրինական կամ ապօրինի, բայց շատ զարմանալի «մայթային» առեւտրի օրինակ է «Ռայկոմ» կոչվող թաղամասի (Ազատության պողոտա) գրեթե լիարժեք շուկան: Անմիջապես մայթի երկու եզրին տեղադրված վաճառասեղանների ու արկղերի միջեւ հետիոտնի համար «թույլատրված» է ընդամենը մի նեղ անցուղի, եւ պարտադրված այդ առեւտրին չմասնակցող անցորդները, «ոտքի տակ» չընկնելու նպատակով, գերադասում են երթեւեկել փողոցով, որտեղ առանց այդ էլ տրանսպորտային միջոցների գերխիտ կուտակումների պատճառով մերթընդմերթ վթարային իրավիճակներ են ստեղծվում: Իսկ տարակուսանքի պատճառը մայթից մոտ 40-50 մ հեռավորությամբ, շենքերի արանքում գտնվող ընդարձակ, գեղեցիկ վաճառասեղաններով ու շրջակա բակերից առանձնացված տեղանքի առկայությունն է, որն ի սկզբանե նախատեսված էր տոնավաճառի, ապա նաեւ՝ շուկայի համար: Մայթին առեւտուրն այդտեղ տեղափոխելուց կշահեն ոչ միայն հետիոտները, այլեւ շենքի բնակիչները: Նրանց համար դժվար թե հաճելի լինի անմիջապես լուսամուտների տակ ընթացող ամենօրյա առեւտրի աղմուկը: Ամենակարեւորը՝ անցորդները մայթը վերջապես կօգտագործեն պարզապես անցնելու, անվտանգ տեղաշարժվելու համար՝ շնորհակալ լինելով հրմշտոցից իրենց ազատողներին:

Իսկ քաղաքն այդպիսով գեթ այդ հատվածում փոքր-ինչ կվերագտնի վերջին տարիներին անփութորեն աղճատվող իր դիմագիծը:

ԱՐԾՐՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ

ԿԱԴՐԵՐ

Հայաստանի նախագահի մամուլի ծառայության նոր ղեկավար՝ Համիկ Պետրոսյան

Համիկ Պետրոսյանը վերադարձավ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայություն, ուր աշխատել է նախկինում, սակայն այս անգամ գլխավորելու նախագահի աշխատակազմի այս կարեւոր օղակը:

Նա ծնվել է Այծեմնաձորի համաստեղության տակ, Սեւան քաղաքում, ծառայողի ընտանիքում: 1991 թ. գերազանցությամբ ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետը հայոց լեզու եւ գրականություն մասնագիտությամբ, ստանալով բանասերի որակավորում: 1991 թվականին աշխատել է Հայոց համազգային շարժման լրատվական կենտրոնում, նույն թվականի նոյեմբերից՝ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունում: Սկզբից եղել է մամուլի ծառայության խմբագիր, առաջին կարգի մասնագետ, առաջատար մասնագետ: 1996 թ. նոյեմբերին գործուղվել է Հայաստանի կառավարություն, ուր կատարել է վարչապետ Արմեն Սարգսյանի օգնականի պարտականությունները: 1997 թ. հունվարից եղել է ՀՀ վարչապետի խորհրդական ԶԼՄ-ների գծով, նույն թվականի դեկտեմբերից դարձել ՀՀ վարչապետի մամուլի քարտուղար, կառավարության մամուլի ծառայության ղեկավար: Ս. թ. փետրվարից «Հայաստանի ազգային ռադիո», «Հայաստանի ազգային հեռուստատեսություն», «Նորք» հեռուստատեսություն», «Արմենպրես լրատվական գործակալություն» պետական բաժնետիրական ընկերությունների հիմնադիր խորհուրդների անդամ է:

Մեզ հաջողվեց պարզել, որ եղել է արդեն ՀՀ նախագահի կարգադրությունը Հ. Պետրոսյանին նշանակելու վերաբերյալ, ու հայտնի է, որ Համիկը եւ իր աշխատակից Ելենա Կուրդյանը (Մոսկվայի պետհամալսարանի ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի շրջանավարտ, ՀՀ նախագահի, իսկ այնուհետեւ վարչապետի մամուլի ծառայության նախկին խմբագիր) արդեն տեղափոխվել են նախագահական պալատ եւ անցել նոր պարտականությունների կատարմանը: Օրհնող Հ. Պետրոսյանը զբաղեցնում է ՀՀ նախագահի նախկին օգնական, մամուլի քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանի աշխատասենյակը պալատի երրորդ հարկում:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ապարանը պատրաստվում է հերոսամարտի 80-ամյակին

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մայիսի 28-ին լրանում է հայ ժողովրդի պատմության հերոսական պատմության էջերից մեկի՝ Սարդարապատի, Ղարաքիլիսայի եւ Ապարանի ճակատամարտերի 80-ամյակը: Ինչպես հաղորդեցին Արագածոտնի մարզպետարանի լրատվության բաժնից, այդ կապակցությամբ ստեղծված կառավարական եւ Ապարանի քաղաքապետարանի հանձնաժողովների ապրիլի 15-ի համատեղ նիստում մշակվել է Ապարանի ճակատամարտին նվիրված միջոցառումների ծրագիրը: Նախատեսված է վերանորոգել 88-ի երկրաշարժի հետեւանքով վնասված Ապարանի ճակատամարտի հուշարձան համալիրը, բացել ճակատամարտի պատմությանը նվիրված թանգարան, կազմակերպել հերոսամարտի մասին պատմող դասախոսություններ, հրատարակել փաստավավերագրական գրքույկ: Ծրագրվել է նաեւ բարեկարգել քաղաքը, կազմակերպել ծառատունկ: Գլխավոր տոնական հանդիսությունը կկայանա մայիսի 24-ին Ապարանում: Ծրագիրն իրականացնելու նպատակով քաղաքապետարանը հայտարարել է հանգանակություն:

Ապրիլի 18-ը համաբանակային մաքրության եւ բարեկարգման օր

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես հայտնեցին ՊՆ լրատվության եւ քարոզչության վարչությունից, զորամասերը եւ շրջակա միջավայրը մաքրելու, բարեկարգելու եւ ծառատունկ կատարելու նպատակով, մարզպետարանների եւ Երեւանի քաղաքապետարանի հետ համատեղ, ապրիլի 18-ին ՀՀ զինված ուժերում անցկացվելու է համաբանակային մաքրության եւ բարեկարգման օր:

Հայաստանը դադարեցրել է էներգամատակարարումը Վրաստանին

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ: Հայաստանը Վրաստանին կապող միակ բարձր լարման գծով անցյալ տարվա դեկտեմբերի 28-ից Հայաստանը այդ երկիր է հաղորդել մոտ 80 մլն կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիա, հայտնեց ՀՀ էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը: Նրա խոսքերով, պայմանագրի համաձայն, 1 կվտ.ժամ էլեկտրաէներգիայի համար Վրաստանը պետք է վճարեր 2,4 ցենտ: Վրաստանը ամբողջապես վճարե՞լ է արդյոք ողջ էլեկտրաէներգիայի համար՝ հարցին նախարարը դժվարացավ պատասխանել: Միաժամանակ նա հայտնեց, որ ներկայումս Վրաստան էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը դադարեցվել է, քանի որ այդ երկիրը էլեկտրաէներգիայի դեֆիցիտ չի զգում:

Միջոցառումներ թափառող կենդանիների դեմ

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի քաղաքապետարանի լրատվության եւ հասարակության հետ կապերի բաժնից հայտնում են, որ ապրիլի 16-ին եւ 17-ին, ժամը 00-ից մինչեւ 06-ը միջոցառումներ կիրականացվեն մայրաքաղաքի Կենտրոն համայնքի Մաշտոցի պողոտայում, Հանրապետության, Մովսես Խորենացի, Թումանյան, Սայաթ-Նովա, Տիգրան Մեծի, Մխիթար Հերացի, Չարենց, Գրիգոր Լուսավորիչ, Իսահակյան, Մարշալ Բաղրամյան, Տերյան, Աբովյան, Նար-Դոս, Աթաբեկյան փողոցներում թափառող կենդանիների ոչնչացման համար:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրենություն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Սկիզբը էջ 1

Հանձնաժողովների կազմության սկզբունքը հիմնված է պետության դերի գերակայության վրա. «Պետությունը պետք է պատասխանատվություն կրի ընտրությունների համար ոչ միայն քվեաթերթիկներ տպելով», ասաց Վ. Խաչատրյանը: ԿԸՀ նախագահ պետք է նշանակվի արդարադատության նախարարը, որը ներկայացնելու է գործադիր իշխանությունը, և նրա առաջնորդությամբ աշխատելու են ԱԺ նախորդ ընտրություններում համամասնական ընտրակարգով մանդատների բաշխմանը մասնակցած կուսակցություններից երկուական ներկայացուցիչներ (այստեղ էլ է նա վերմակը քաշում իր կողմը) և վճռաբեկ դատարանի երեք դատավորներ: ՄԸՀ և ԸԸՀ նախագահները նշանակվելու են Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից, իսկ նրանց կազմը դարձյալ լրացվելու է Ազգային ժողովում խմբակցություն ունեցող կուսակցությունների երկուական ներկայացուցիչներից, ինչպես նաև բարձրագույն իրավաբանական կրթություն ունեցող երկու անձանցից: Վ. Խաչատրյանն առաջարկում էր ոչ միայն ընտրական տեխնոլոգիաներ, այլ նաև Վարքի համահավաք (կոդեքս), ուր անաչառության կոչ է արվում ՆԳ և ԱԱ աշխատակիցներին՝ անկախ ներկայություն և արհեստավարժ գործունեություն սկզբունքով, տեղական դիտորդներին, զինվորականներին, որոնք ընտրություններին պետք է մասնակցեն ոչ իբրև զինվորական, այլ քաղաքացի, և կուսակցություններին: Միով բանիվ՝ պետությանը և քաղաքացիներին առաջարկվում է համատեղ պատասխանատվություն հանուն ազատ և արդար ընտրությունների: Մինչ այժմ, ելնելով անձնական փորձառությունից, Վ. Խաչատրյանն արձանագրեց. «Մեզանում չգրված է խախտելու օրենքը»:

Գրեթե դատարկ խորհրդարանական դահլիճում 5-ժամյա մենախոսությունից հետո, որն ընդմիջվում էր պատգամավորների նույնաբնույթ հարցերով, Վ. Խաչատրյանը նշեց, թե հավակնություն չունի, որ իր տարբերակը հիմք ընդունվի: Որպես առաջին փոխզիջում կոմկուսի խմբակցությունից Գագիկ Թադևոսյանին նա պատասխանեց, որ փոխում է մեծամասնական և համամասնական տեղերի հարաբերակցությունը՝ համաձայնելով ՀԿԿ տարբերակին՝ 31 մեծամասնական, 100 համամասնական:

Վ. Խաչատրյանին աջակցեց Պարույր Հայրիկյանը՝ որպես հարակից զեկուցող, բայց նա երկարաբան չէր և անկեղծ էր: ԻՄ-ն առավել քաջ ծանոթ է «Հայրենիք» պատգամավորական խմբի և միաժամանակ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի տարբերակին: Նրա ելույթում ուշագրավ էր համամասնական և մեծամասնական ընտրակարգերի քննարկումը: Ըստ այդմ, համամասնական ընտրակարգով ներկայացվում է ժողովուրդը՝ իր քաղաքական, կուսակցական բազմերանգությամբ, իսկ մեծամասնականով՝ հայրենիքը՝ իր աշխարհագրական տեղանքով: Երկուսն էլ անհրաժեշտ են:

«Ես ապավինելու եմ խորհրդարանի հետ մեր համագործակցությանը»

Վ. Խաչատրյան և խորհրդարան հանդիպումը կշարունակվի հաջորդ չորեքշաբթի, ուր Վիկտոր Դալլաքյանը կվերլուծի հարցերի իր տարափը:

Ռոբերտ Քոչարյանի կառավարության վերջերգը

ԱԺ նախագահ Խոսրով Հարությունյանի առաջարկով Արմեն Դարբինյանը՝ որպես վարչապետ, ողջույնի իր խոսքն ուղղեց խորհրդարանին, բացի կառավարություն-ԱԺ համագործակցության ներուժին ապավինելուց, նա խոստացավ. «Լինելու եմ բաց և հրապարակային»: Եվ քանզի չորեքշաբթի էր, օրը հարցուպատասխանի, նա հավելեց. «Շատ եմ կարևորում հարցուպատասխանի ինստիտուտը, որ թույլ է տալիս պատգամավորներին այսօր ժողովրդին հուզող ցավերը կառավարությանը հասցնելու»: Նման տոնական մթնոլորտին հարիր չէին հարցերը, ուստի միայն 10-2 պատգամավոր կառավարությանը ներկայացրեցին իրենց խնդիրը (-2, որովհետև Վարդան Խաչատրյանը և Խորեն Սարգսյանը ապրիլ ամսին արդեն վայելել էին նախարարներին հարց ուղղելու հաճույքը):

Ժամադրություն Վազգեն Սարգսյանի հետ

Պատգամավոր Հովհաննես Գաբրիելյանը ժամադրության յուրօրինակ ձև ընտրեց ՊՆ նախարարի հետ՝ հարցի փոխարեն առաջարկելով առանձնազրույց: Վազգեն Սարգսյանը թեև անակնկալի եկավ, բայց համաձայնեց:

Ռազմավարական հարցադրումներից զատենք երկուսը. ԱԺՄ խմբակցությունից Արշակ Սադոյանը կրկնեց մտահոգությունը: Դաժան խավարի տարիներին ՀՀ պաշտոնական տվյալներով արտադրվել է նույնքան էլեկտրաէներգիա, որքան այսօր, բայց իրականում թվերը կեղծված էին և 0,5 մլրդ դոլար հափշտակվել է ժողովրդից, ի հետևանս մահացությունն ավելացել է, ծնելիությունը նվազել, արտագաղթը հասել կես միլիոնի: Ո՞վ է պատժվելու:

ՆԳ և ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը այս ոչ հռետորական հարցադրմանն առաջարկեց պաշտոնական հայտարարության բնույթ տալ, որից հետո իրենք գրավոր կպատասխանեն: Հիշեցնենք, որ պաշտոնական հայտարարության դեպքում պահանջվում են հստակ տվյալներ և փաստեր, դրանց բացակայությունը կարող է որակվել իբրև կեղծ վկայություն: Հաշվի առնելով Հայաստանում պաշտոնական հավաստի տվյալների ձեռքբերման գրեթե անհնարինությունը, կարելի է ենթադրել, որ պատասխանատվության սլաքը կուղղվի հարց բարձրացնողի դեմ...

Վազգեն Սաֆարյանը՝ իբրև առաջադիմական միացյալ կոմկուսի ղեկավար, հաստատակամ էր պարզելու Արմեն Դարբինյանի դիրքորոշումը այն խնդրահարույց իրավիճակում, երբ ՀՆԱ-ի համեմատ ՀՀ արտաքին պարտքի տոկոսային հարաբերակցությունն արդեն հասել է 60 տոկոսի: Ըստ նրա՝ մենք 1,2 մլրդ դոլարի պարտք ունենք, որից իրացվել է 794 մլրդ-ը, դա արդեն կազմում է ՀՆԱ 45 տոկոսը, իսկ եթե հաշվենք ստացվելիք ծախսերը, ինչպես նաև նոր վարկերը, զորօրինակ կրթության, ապա ստացվում է նշված 60 տոկոսը: Արմեն Դարբինյանը չկամեցավ մինչև իր կառավարության անունից ծրագրային դրույթների հրապարակումը մտնել երկխոսության մեջ, բայց խոստացավ մինչև նոյեմբերի 1-ը ներկայացնել նոր բյուջեի հիմնական համամասնությունները և գերակայությունները, բայց չհամաձայնեց Վ. Սաֆարյանի հաշվարկներին՝ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարությունը կներկայացնի արտաքին պարտքի և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության իր պատկերացումը, որը 40 տոկոս հարաբերակցության սահմաններում է: Հաջորդ երեքշաբթի խորհրդարանը կգումարի արտահերթ նիստ՝ մոտեցնելով իր առաքելության ավարտը՝ դատաիրավական բարեփոխումներին վերաբերող օրինագծերի ընդունմամբ:

ՄԱՄՈՒԼ

Նոր «Երկիր»-ին՝ անփորձանք ճանապարհ

ՀՀ առաջին նախագահի հայտնի «դաշնակցականորձան» հեռուստաելույթին անմիջապես հաջորդած, ավելի քան երեքամյա հարկադիր լռությունից հետո, ապրիլի 15-ից հայաստանյան մամուլի ներկապնակը վերահամալրվեց իր ցայտուն գույներից մեկով՝ «Երկիր» օրաթերթով, որի 1998 թ. առաջին, հիմնադրման օրից 844-րդ համարը երեկ արագությամբ սպառվեց Հայմամուլի կրպակներից: Օրաթերթն իր առօրյա երթը վերսկսում է նախկինից տարբեր՝ «ՀՅԴ Հայաստանի ԳՄ պաշտոնաթերթի» կարգավիճակով: Թերթի խմբագրակազմը, ձևավորումը փոխված են, զգալիորեն փոխված է տպաքանակը (2000 ընդհատման պահին արձանագրված գրեթե երկու տասնյակ հազարի

ԵՐԿԻՐ
15
ՀՅԴ Հայաստանի ԳՄ պաշտոնաթերթ
Առաջին համարը «Երկրին»

փոխարեն), գինը 100 դրամ, եթե չենք սխալվում 15 դրամի փոխարեն: «Երկիրը» միշտ ավելի էժան էր իր մրցակիցներից, ինչով, մասնավորապես, պայմանավորված և թերթի ժողովրդականությունը: Սա այսօր առկա օրաթերթային գնասանդղակի բարձրակետն է, որ տպաքանակի էական ավելացում, ցավոք, չի խոստանում:

«Երկիր» օրաթերթի «բացակայության» ընթացքում տեղի ունեցած ամենաարմատական փոփոխությունը, սակայն, հայաստանյան քաղաքական դաշտի փոփոխությունն է: Թերթի քննադատության, ոմանց գնահատմամբ, «մաղձի» թիրախը՝ ՀՀՇ-ն, ՀՀ նախկին նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավորությամբ, ուղարկված է «պատվավոր հանգստի», երկրի ղեկավարությունն ստանձնել է ՀՅԴ նախընտրած թեկնածու Ռոբերտ Քոչարյանը, և դաշնակցությունն այսօր իշխանամետության դիրքերում է: Սա նշանակում է, որ փոխվել է թերթի դերակատարությունը հայաստանյան մամուլի «պատերազմում», այն է՝ ոչ միայն «կարծր ու ամուր կանգնել անարդարության ու բռնության, դավ ու խարդավանքի դեմ», «սուր ու վահան լինել, երբ սպառնում են մեր ազատությանը», այլև ստանձնել «բարին հիշեցնողի» դերը, ասել է թե՝ կանխարգելել Ռոբերտ Քոչարյանի «նախագահական դափնիների վրա ննջելու», իր նախընտրական ծրագրերն ու խոստումները մոռանալու հնարավոր թուլությունը...

Դատելով օրաթերթի առաջին համարից, «Երկիր»-ի տեսադաշտը հիմնականում զբաղեցնելու է Հայաստանի ներքին և արտաքին քաղաքականությունը, մշակույթի և սպորտի, միջազգային էջեր, համենայն դեպս, այս պահին, չկան: Թերթի գլխավոր խմբագիր Մուշեղ Միքայելյան ընթերցողին ծանոթ է իբրև «Ազատամարտ» շաբաթաթերթի խմբագրակազմի... «Ազատամարտի» խմբագրությունում էլ այսօր հանգրվանել է: Ավելացնենք, որ «Երկիր»-ի վերատպագրությունից շահել է առաջին հերթին «Հայոց աշխարհ» օրաթերթը, որի երեկվա համարից տեղեկանում ենք, որ այն շարունակելու է տպագրվել, սակայն անկախ օրաթերթի կարգավիճակով՝ անկախանալով ոչ թե սեփական գաղափարներից, այլ... դաշնակցությունից:

Մեր գործընկերներին, «Երկիր»-ի նախանձախնդիր ընթերցողին և առհասարակ հայ ընթերցողին շնորհավորելով թերթի «վերածննդյան» առթիվ, անփորձանք ուղի և բարի երթ մաղթենք օրաթերթին՝ հույս հայտնելով, որ տպաքանակի խոստացված վերելքը հնարավոր կդառնա ոչ շատ հեռու ապագայում:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Երեսնամյա քաշքշուկ

Տրամադրում ենք հանրապետության գլխավոր դատախազի ուշադրությանը

«Ազգի» խմբագրություն ներկայացավ 74-ամյա Զոհրաբ Ոսկյանը՝ վերջին 30 տարիներին կուտակված փաստաթղթերի մի բավական պատկառելի տրցակով և պատմեց տխուր մի պատմություն, որ կարող է հանդիսանալ նախորդ վարչակարգերի օրենքի, մարդու և նրա սեփականության իրավունքի նկատմամբ հանցավոր (ավելի մեղմ բառ դժվարանում եմ գտնել) անտարբերության, բյուրոկրատական քաշքշուկի, իշխանության տարբեր օղակների և պաշտոնատարների կողմից բացահայտ «վարպետությամբ» թխված խուսափողությունների մի իսկական հուշարձան:

1947 թ.-ին Բեյրութից հայրենադարձված Զոհրաբ Ոսկյանը Վերին Ջերմուկի 5ա փողոցի թիվ 30 հասցեում կառուցել է երկու սենյականոց տուն: 1965 թ.-ին նա այս տան սենյակներից մեկը վարձով տվել է քաղաքացի Վահրամ Աղայանին: Վերջինս կարճ ժամանակ անց փաստաթղթեր է սարքել, թե իբր ինքը «ներքին առուվաճառքի պայմանագրով» ոչ թե վարձակալել, այլ գնել է այդ սենյակը: Դրանից հետո նա սկսել է իբրև թե իրեն անցած կից հողամասի կեսի վրա ապօրինի կառույց կառուցել: Ոսկյանը դիմել է ժողդատարան՝ վարձակալի ապօրինի գործողությունները կանխելու և նրան վարձակալությամբ զբաղեցրած սենյակից վտարելու պահանջով: 1970 թ. օգոստոսի 8-ին Երևանի 26 կոմիսարների ժողդատարանը, քննելով Ոսկյանի հայցը, վճռել է. «Զոհրաբ Գրիգորի Ոսկյանի և Վահրամ Խաչատուրի Աղայանի միջև ներքին պայմանագրով կատարված բնակարանի առուվաճառքի գործարքը ճանաչել անվավեր: Զոհրաբ Ոսկյանի հայցը Վահրամ Աղայանին բնակարանից վտարելու պահանջի մասին բավարարել, այն է՝ Վահրամ Աղայանին իր կնոջ հետ վտարել Վ. Ջերմուկի 5ա փողոցի թիվ 30 տան 22,6 քմ սենյակից՝ հատկացնելով վարձակալական հիմունքներով նույն տան 15,2 քմ սենյակը, իսկ 22,6 քմ սենյակը թողնել սեփականատեր Զոհրաբ Ոսկյանի տնօրինությանը»: Այսինքն, դատարանը մարդասիրություն է ցուցաբերել Վահրամ Աղայանի նկատմամբ, ոտնահարելով սեփականատիրոջ իրավունքները, որից ոգևորված Վահրամ Աղայանը 1973 թ.-ին բացահայտ խարդախ միջոցներով, այդ թվում նաև կեղծելով Զոհրաբ Ոսկյանի ստորագրությունը, հորինել է ստացականներ, այն ժամանակվա պետական պաշտոնյաների աջակցությամբ կազմել է կեղծ աճուրդաթերթիկ, իբր ինքը Զոհրաբ Ոսկյանին փող է վճարել իր վարձակալած սենյակը գնելու նպատակով: Այս կերպ, առանց Ոսկյանի գիտության, ապօրինի փաստաթղթերի օգնությամբ Վահրամ Աղայանը «տիրացել է» վարձակալությամբ իրեն տրված սենյակին: Վահրամ Աղայանի հորինած ստացականների և խարդախությամբ ձեռք գցված աճուրդաթերթիկի կեղծ լինելը հաստատելու մասին կա արդարադատության նախարարության դատական փորձաքննության գիտահետազոտական լաբորատորիայի մասնագետ Զ. Գալստյանի եզրակացությունը, որ հիշյալ փաստաթղթերի տակ Զոհրաբ Ոսկյանի ստորագրությունները նրա ձեռքով չեն արված (11 հունիսի 1993 թ., N01/5): Խարդախությամբ տան մի մասին տիրացած և հողամասում ապօրինի կառույց կառուցած Վահրամ Աղայանը 1979 թ.-ին դրանք վաճառել է քաղաքացի Հենրիկ Սագուլյանին: Այս անգամ բազմաթիվ ընդհարումներ ու վեճեր են եղել նոր «սեփականատեր» Հենրիկ Սագուլյանի և տան իսկական տիրոջ՝ Զոհրաբ Ոսկյանի միջև: Դրանք շարունակվում են մինչև այսօր: Այս թնջուկը լուծելու համար Ոսկյանը դիմել է ում ասես: Բերեմ միայն Խորհրդային շրջանի դատախազ Գ. Ա. Սուքիասյանի 31.03.93 թ.-ի թիվ 191–92 գրությունից մի հատված՝ ի պատասխան Զոհրաբ Ոսկյանի հերթական դիմումի. «Վահրամ Աղայանը նշված տանը կից հողատարածքում ապօրինի կերպով կառուցել է օժանդակ կառույց, որը, վարձակալական հիմունքներով իրեն հատկացված 15,2 քմ սենյակի հետ 1979 թ.-ին վաճառել է Հենրիկ Սագուլյանին: Նման իրավիճակում Վահրամ Աղայանը վերոհիշյալ սենյակը և օժանդակ կառույցը տնօրինելու՝ Հենրիկ Սագուլյանին վաճառելու իրավունք չուներ»: Չուներ, բայց արել է: Միայն ուղղելու փոխարեն դատախազը խորհուրդ է տալիս դիմել ժողդատարաններ: Դիմել է: Եվ ոչ միայն դատարաններ: Ո՛չ մի արդյունք: Զարմանալի է: Առավել զարհուրելին իրավապահ մարմինների և տեղական իշխանության այլ օղակների պաշտոնատարների կատարյալ անտարբերությունն է այս վեճի նկատմամբ: Ահա թե ինչու 74-ամյա ծերունին եկել է «Ազգ»՝ խնդրելով հրապարակել իր բողոքը այն հույսով, թե հանրապետության նոր ղեկավարության օրոք այլևս անկարելի պիտի լինի հանդուրժել նման անտարբերությունն ու անպատասխանատվությունը: Մենք նպատակահարմար համարեցինք հանրության սեփականությունը դարձնել 30-ամյա այս քաշքշուկի պատմությունը, դրա վրա հրավիրելով նաև հանրապետության գլխավոր դատախազի ուշադրությունը, հուսալով, որ նա օրենքի պահանջներից ելնելով մեկընդմիշտ և արդարացիորեն լուծում կտա բարձրացված հարցին:

ՌՈՒԲԵՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅԱՑՔ

Հայաստանում հայկական դպրոցը վտանգված է

Վ. Միրզոյանը հայկական կրթության եւ լեզվաքաղաքականության մասին

Վաղը լրանում է ՀՀ Ազգային ժողովի (Գերագույն խորհուրդ) կողմից ընդունված «Լեզվի օրենքի» 5-րդ տարեդարձը: Այդ առթիվ մեր այս էջը հատկացնում ենք մեր պետական լեզվի պաշտպանությանը, մայրենիին անաղարտ պահելու նախանձախնդրությանը:

Վերջին շաբաթներին լույս են տեսել երկու գրքույկներ, որոնց հեղինակն է ՀՀ լեզվի պետական տեսչության պետ Վալերի Միրզոյանը: Նրանց նյութերի մեծ մասը հեղինակը անցյալ տարեվերջին ներկայացրել է հեռուստատեսության «Լեզվաշխարհ» հաղորդաշարով, բայց դրանք մնացել են «ձայն բարբառո հանապատի»...

Առաջինը կրում է «Միասնական դպրոցը՝ ազգային միասնականության իրական հիմք» վերնագիրը: 28 էջանոց այս գրքույկը տպագրվել է տեսչության վարչանու (կոլեգիայի) որոշմամբ, հեղինակի միջոցներով, 250 օրինակ տպաքանակով: Լույս է ընծայել «Մանկավարժ» հրատարակչությունը: Գրքույկի ծանոթագրությունների (անոտացիա) շարքում հայտնվում է. «Սույն հրատարակումով սկսվում են լեզվի պետական տեսչության զեկույցները նվիրված Հայաստանի Հանրապետության լեզվավիճակի եւ լեզվաքաղաքականության զանազան հարցերին»:

Գրքույկը համալրված եւ լրամշակված տարբերակն է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի 1998 թ. մարտի 3-6 համարներում տպագրված հեղինակի հոդվածաշարի: Այն քննարկում է ոմանց համար դեռեւս անկարեւոր, նույնիսկ անիմաստ թվացող, իրականում համազգային նշանակության մի գերխնդիր՝ Հայաստանում դպրոցական համա[illegible] կրթության լեզվի խնդիրը:

Գրքույկը բաղկացած է 6 մասից, ծանոթագրությունների հավելվածից եւ լեզվի պետական տեսչության մասին հակիրճ տեղեկանքից:

«Ազգահատուկ կրթություն» բաժինը փաստորեն հեղինակի ներածական խոսքն է: Միրզոյանի համաձայն, ազգահատուկ կրթությունը կուռ ու ամբողջական մի հայեցակարգ է. նրանում ազգային առանձնահատկություններն անտեսելը կրթությունը դարձնում է անօգուտ եւ անգամ վնասակար: Հեղինակը տարբերակում է «ճարահատյալ օտարալեզու կրթությունը» եւ «հիվանդագին հակումը դեպի օտարալեզու կրթությունը»: Միրզոյանը եզրափակում է Միքայել Նալբանդյանի արտահայտությամբ. «Ծնողական բարբարոսության տեսակ է եթե մի ծնող դնում է յուր որդին մի օտար ազգի դպրոցի մեջ»:

Երկրորդ բաժնի վերնագիրն ինքնին պերճախոս է՝ «Երկփեղկված դպրոցը՝ գաղութային տիրապետության միջոց»: Հեղինակը հայտնում է, որ «1988-89 ուսումնական տարում ավելի քան 80 հազար հայ երեխա սովորում էր ռուսների համար նախատեսված դպրոցներում»: Սակայն նա այդ վիճակի համար մեղադրում է ոչ միայն Մոսկվային, այլեւ ինքնառուսացման ախտով վարակված հայերին, որոնց մեծագույն մասը քաղաքական-կուսակցական-պետական եւ մտավորականության ընտրանու ներկայացուցիչներ էին եւ են: Միրզոյանը եզրակացնում է, որ «դպրոցի երկար ծանր վիճակի արմատներն այն անցյալում են, որը ոմանք այժմ կարոտաբաղձորեն «հայոց ոսկեդար» են կոչում: Հենց այդ անցյալից ժառանգած լեզվական օտարամոլությունն է, որ ներկայումս էլ ստացել է անգլերենամոլության համաճարակի տեսք»:

Երրորդ բաժնում հեղինակը ներկայացնում է լեզվական ոլորտում անկախ Հայաստանում իրավական դաշտի ստեղծման համառոտ պատմությունը: Անկախության հռչակումը թեեւ անհրաժեշտ, բայց բավարար պայման չէ իսկական անկախության համար. «Հոգեւոր անկախությունն ինքը կարեւոր պայման է քաղաքական ու տնտեսական ինքնուրույնության նվաճման»: ՀԽՍՀ ժողովրդական կրթության նախարարության վարչանու 1990 թ. հուլիսի 3-ի «Ազգային միասնական հանրակրթական դպրոցի մասին» որոշումը Միրզոյանը համարում է «անկախության առաջին եւ հիմնարար փաստաթուղթ», որով 1993 թ.-ին ավարտվելու էր հանրակրթական դպրոցի հայկականացումը: Որոշմանն ընդդիմացան մի խումբ պատգամավորներ, այն համարելով «մարդու իրավունքների խախտում», «ծայրահեղ ազգայնականության դրսեւորում» եւ այլն: ՀՀ Գերագույն խորհրդի նախագահությունը 1991 թ. հուլիսի 15-ին ստիպված էր ընդունել որոշում, որով փաստորեն դպրոցի հայկականացումն ավարտվելու էր 1997-ին: Հեղինակը գրում է նաեւ «Լեզվի մասին» 1993 թ. ապրիլի 17-ին ընդունված ՀՀ օրենքի մասին:

[illegible] բաժինը պարզաբանում է հիշյալ օրենքի առաջին հոդվածի դրույթները, որոնց համաձայն Հայաստանի կրթական-ուսումնական համակարգերում պաշտոնական լեզուն գրական հայերենն է, իսկ ազգային փոքրամասնություններին իրավունք է վերապահվում սովորել մայրենի լեզվով հայերենի պարտադիր ուսուցմամբ: Ցավոք, այս օրենքի խախտումների վերաբերյալ օրենսդիրը պատիժ չէր սահմանել, ինչը սոսկ հռչակագրային բնույթ էր տվել օրենքին: 1997 թ. դեկտեմբերի 12-ին օրենսդրությունը լրացվեց լեզվական ոլորտում թույլ տրվող սխալների համար տույժերի սահմանումով. դրանք տատանվում են նվազագույն աշխատավարձի 6-30-պատիկի միջեւ:

Գրքույկի հիմնական հինգերորդ բաժնի վերնագիրը հարցական նշան է կրում. «Վերագաղութացման փո՞րձ»: Ցավոք, հարցման հասցեատերերին պետք է փնտրել ոչ Մոսկվայում, ոչ Վաշինգտոնում եւ ոչ այլուր, այլ Երեւանում, ավելի ճիշտ կրթական տարբեր գերատեսչություններում: Նրանց դեմ ՀՀ լեզվի պետական տեսչության պետը փաստերով հիմնավորված այնպիսի մեղադրանքներ է ներկայացնում, որոնք որեւէ իրավական պետությունում մեղադրյալներին եթե ոչ քրեական պատասխանատվության կանչելու, ապա նվազագույնը աշխատանքից հեռացնելու համար բավարար պիտի լինեին: Ահա այդ ամբաստանությունները՝ հայաստանցի հայերի ռուսականացման տխուր անցյալի վերականգնում, օտարամոլություն, պետական լեզվաքաղաքականության դրույթների անտեսում, հայոց լեզվի շահերի ոտնահարում... Վ. Միրզոյանը մեջբերում է մի շարք փաստեր, որոնք ՀՀ Սահմանադրության համապատասխան օրենքների եւ որոշումների աղաղակող խախտումներ են: Ըստ լեզվի պետական տեսչության ստուգումների «ռուսերենով ուսուցման դասարանների ընդհանուր թվով 1846 աշակերտից 1588-ը օրենքի խախտումով են տեղավորվել ռուսական դպրոցներում»: Նա հարց է տալիս, թե 86 տոկոս կազմող այս խախտումները այդ պաշտոնատարներն ինչպե՞ս են «բացառություններ» համարում: Հեղինակը պաշտպանում է Հայաստանի ազգությամբ ռուս քաղաքացիների զավակների մայրենի լեզվով ուսուցման սահմանադրական իրավունքը, բայց խստորեն դեմ է արտահայտվում հայերի եւ ոչ ռուս փոքրամասնությունների ռուսական կրթությանը: Ի դեպ, տեսչության ստուգումներից պարզվել է, որ վերոնշյալ խախտումների համար «հիմք է ծառայել բառացիորեն ամեն ինչ», մինչեւ իսկ «որեւէ դեսպանատան աշխատակցի դիմումը, որեւէ միջազգային կազմակերպության միջնորդությունը»: Վերջինիս առնչությամբ նա ներկայացնում է ՄԱԿ-ի փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարի դիմումը կրթության եւ գիտության նախարարին, որով միջնորդվում է հայ փախստական երեխա ոմն Դավիթի ընդունելու ռուսական դպրոց այն պատճառաբանությամբ, որ «Դավիթը ՀՀ քաղաքացի չի հանդիսանում եւ ՀՀ քաղաքացիների կրթությանը վերաբերող կանոնները չեն կարող կիրառվել Դավիթի նկատմամբ»: Կարծում ենք, որ Հայաստանի իշխանությունները բոլոր օտարերկրյա ներկայացուցիչներին մեկընդմիշտ պետք է հասկացնեն, որ իրավունք չունեն խառնվելու Հայաստանի ներքին գործերին, այլապես բարով-խերով թող հեռանան մեր երկրից: Միրզոյանը հայտնում է, որ ստուգումների տվյալները փոխանցվել են ՀՀ կառավարություն:

Տեսչության պետը դեմ է նաեւ Հայաստանի ոչ ռուս այլազգիների ռուսական կրթությանը, դա եւս համարելով օրենքի կոպիտ խախտում: «Ի՞նչ է, հիմա էլ մենք հայե՞րս պիտի զբաղվենք այլազգիների ռուսացմամբ», դժգոհում է նա: Միրզոյանը նշում է, որ հայ երեխաներին ռուսական դպրոց տեղավորելու համար երբեմն բավարար է համարվել ծնողի հայտարարությունը, թե իր երեխան հայերեն չգիտի: Մեր կարգին ավելացնենք, որ հաճախ, մաթեմատիկայի լեզվով ասած, «անհրաժեշտ եւ բավարար պայման» է համարվել խորհրդային ժամանակներից ժառանգված «հատուկ վերաբերմունքի» դրսեւորումը... Մեր ունեցած տեղեկություններով, Հայաստանի օրինապահության ոլորտի մի գերատեսչության առաջին դեմքը եւս, իր գերատեսչության պաշտոնական թղթով ներկայացրած դիմումով միջնորդել է իր հայ թոռանը ռուսական դպրոց ընդունելու համար: Ահա թե ինչի կարող է հանգեցնել ազգային գաղափարախոսությունը կեղծ կատեգորիա համարելը կրթական եւ իրավական ոլորտներում...

Միրզոյանը դատապարտում է նաեւ դպրոցներում երկլեզու ուսուցման հակաօրինական նորաձեւությունը, որը մտցրել է ռուսական «Հարմոնիա» կենտրոնը Երեւանի թիվ 69, 92 եւ 176 դպրոցներում: Փաստացի տվյալների չգոյության պատճառով հեղինակը չի կարողանում իր խոսքն ասել բուհերում դասավանդման լեզվի դրվածքի մասին, թեեւ այստեղ եւս առկա են աղաղակող օրինախախտումներ: Նա բավարարվում է մատնանշելով ամենաթողությունն այս ասպարեզում եւս. «Նախարարության համապատասխան ծառայությունը մասնավոր բուհերին արտոնագիր տալուց հետո բոլորովին հետամուտ չի լինում այդ բուհերում կրթության լեզվի հարցին»: Մենք կավելացնեինք նաեւ՝ բուհերում ընդհանրապես ուսումնական գործընթացի հարցին: Բայց դա արդեն այլ թեմա է:

Գրքույկի վերջին՝ վեցերորդ գլխում հեղինակի եզրակացություններն են արծարծված հարցերի վերաբերյալ: Միրզոյանի համար «լեզվակորույս հայը շատ արագ կորցնում է նաեւ ազգային պատկանելության մյուս բոլոր հատկանիշները»: Նա ոչ մի հակասություն չի տեսնում լեզվի պետական տեսչության կիրառած լեզվաքաղաքականության ու «մարդու իրավունքների» եւ «ազգի իրավունքների» միջեւ, անհեթեթություն է համարում «հանուն հայերենի պայքարը ներկայացնել որպես ռուսների դեմ տարվող պայքար, ռուսամերժություն կամ ռուսատյացություն», եւ հարց տալիս եթե կրթության եւ գիտության նախարարության խնդիրն ամենից առաջ ազգային միասնականության կրթահամակարգի ձեւավորումը չէ, ապա նրա գոյությունն ընդհանրապես ինչո՞վ է արդարացվում: «Որքա՞ն պիտի շարունակի նախարարությունն իր անպատիժ, հակազգային, հակապետական գործունեությունը», զարմանում-զայրանում է լեզվի պետական տեսչության պետը:

Մեր հերթին, չիմացողների համար հայտնենք, հիշյալ նախարարությունը վերջին տարիներին ղեկավարել է ոչ անհայտ «ազգային» գործիչ Աշոտ Բլեյանը, որի հիմնադրած կրթական (եւ ոչ միայն կրթական) «նոր ուղիով» էլ վերջին տարիներին ընթացել է դպրոցական «ռեֆորմը» Հայաստանում:

Գրքույկի ավարտին, լեզվի տեսչության պետը հարկ է համարել երեք էջերի մեջ ներկայացնել իր ղեկավարած գերատեսչության կառուցվածքն ու հետապնդած խնդիրները: Տեղեկանքը հայտնում է, որ տեսչությունն ունի երեք վարչություն՝ լեզվական հսկողության, լեզվական ուսուցման եւ լեզվաշինության, ինչպես նաեւ երկու բաժիններ՝ սփյուռքի եւ լրատվության: Տեսչության կազմում գործում են «Լեզվագետ» կենտրոնը, հայոց լեզվի դասընթացները եւ երեք խորհրդակցական մարմին՝ հայերենի, լեզվամշակութային քաղաքականության եւ օտար լեզուների բարձրագույն խորհուրդը:

Վալերի Միրզոյանի գրքույկն ավարտվում է հետեւյալ վճռակով. «Մեր ապագան խարսխված է առաջին հերթին մեր լեզվի վրա»:

Ամբողջովին համաձայն ենք այս դատողությանը:

ՀՀ լեզվի պետական տեսչության պետի այս գրքույկն ահազանգ է եւ կոչ միաժամանակ: Ահազանգ Հայաստանում հայկական դպրոցին ու հայ նոր սերնդին սպառնացող օտարացման վտանգի դեմ հանդիման, եւ կոչ պատասխանատվության կանչելու այս հակազգային երեւույթի մեղավորներին ու արմատապես ուղղելու իրավիճակը հօգուտ մայրենիի ու հայկական դպրոցի:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱՂՃՅԱՆ

ՏԵՍԱԿԱՆ

Ուղղենք, որ էլ չսխալվենք

«Ազգ», 29.11.97. «...համագումարն անցավ նախադեպ բացախոսության պայմաններում...»: Պետք է լիներ՝ «աննախադեպ (նախադեպը չունեցող) բացախոսության պայմաններում»:

Նույն տեղում. «...լինում են տարբեր առաջարկություններ՝ իհարկե ոչ գիտական ուսումնասիրված կամ հիմնավորված...»: Պետք է լիներ՝ «գիտականորեն չուսումնասիրված եւ չհիմնավորված»:

Նույն տեղում. «...այս փաստաթուղթն ընդունել բանակցությունների որպես հիմք»: Ճիշտ է՝ «ընդունել որպես բանակցությունների հիմք»:

Նույն տեղում. «Իհարկե, Լեռնային Ղարաբաղի մտահոգությունը ամբողջությամբ արդարացված է: Նրանք այսօր ունեն մի քանի կարեւորագույն խնդիրներ, որ ուզում են...»: Պետք է լիներ՝ «Նա... ունի ..., որ ուզում է...»:

Նույն տեղում. «Առաջին, դա կարգավիճակի հարցն է... երկրորդ, դա Լիսաբոնի գործոնն է...»: Պետք է լիներ՝ «Առաջինը կարգավիճակի հարցն է... երկրորդը Լիսաբոնի գործոնն է»:

Նույն տեղում. «Դրա վառ ապացույցը վրացական «Ախալի պառբա» թերթի... եւ ռուսական «Նովիե իզվեստիայի»... հոդվածն են»: Պետք է լիներ՝ «հոդվածներն են»:

«Ազգ», 02.12.97. «Չեմ կարծում, որ դա կխանգարի ԼՂՀ վերջնական կարգավորմանը»: Պետք է ենթադրել, որ խոսքը ԼՂՀ հարցի (խնդրի եւ այլն) կարգավորման մասին է:

Համարում տեղ գտած մի շարք բառերի փոխարեն պետք էր գործածել դրանց հայերեն հետեւյալ համարժեքները՝ «թեզ-դրույթ», «ռեալ-իրական», «աբսուրդ-անհեթեթություն», «կուլտուրա-մշակույթ», «էլեմենտներ-տարրեր», «պրոֆեսիոնալ-արհեստավարժ»:

«Ազգ», 20.12.97. «...մենք սահմաններ ունենք այնպիսի հզոր տերությունների հետ, ինչպես Ռուսաստանը, Թուրքիան եւ Իրանը...»: Այնպիսի, այսպիսի եւ այլ հարաբերությունները պահանջում են ինչպիսի հարաբերական: Պետք է լիներ՝ «Մենք սահմաններ ունենք այնպիսի հզոր տերությունների հետ, ինչպիսիք են Ռուսաստանը, Թուրքիան եւ Իրանը»:

«Ազգ», 17.12.97. «...գիրքը իրենից ներկայացնում է... պատմվածքների շարք...»: Ընդգծված բառերն ավելորդ են: Պետք է լիներ՝ «...գիրքը... շարք է»:

Նույն տեղում. «Իսկ երբ մեկը խոսում է նրա (մտորման) մասին, ինչը բոլորին է հարազատ եւ թանկ՝ ավելի է արժեւորում նրա ասածն ու գրածը»: Այս նախադասության մեջ առաջին «նրա»-ի փոխարեն ճիշտ կլիներ գրել «այն»:

Նույն տեղում. «...հնչեցրեց... Գեւորգ Ֆրիդրիխ Հենդելի այն գործերը»: Ճիշտ է, հայ մարդու անունը գրում ենք Գեւորգ (Գեւորգ Մարզպետունի), բայց գերմանացու տվյալ անձնանունը գրվում է «Գեորգ» ձեւով:

«Ազգ», 20.12.97. «...խնդրում է համանախագահներից շարունակել իրենց աշխատանքը...»: Ինչ-որ մեկից կամ ոմանցից խնդրում են որեւէ բան (հաց, աշխատանք, օգնություն եւ այլն), իսկ որեւէ մեկին կամ ոմանց խնդրում են անել որեւէ բան: Այս դեպքում պետք է լիներ՝ «...խնդրում է համանախագահներին շարունակել իրենց աշխատանքը...»:

Նույն տեղում. «...Նիվաքին տված հարցազրույցի ժամանակ»: Նախընտրելի է՝ «Նիվաքի հետ ունեցած հարցազրույցի ժամանակ» ձեւը:

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒՄ Է ԼԵԶՎԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՆՈՐԱՄՈՒՏ

Եվրոպական օազիս Երեւանի կենտրոնում

Այսօր Երեւանի կենտրոնում Հանրապետության հրապարակի հարեւանությամբ կբացվի «Սիլ Պլազա» առեւտրի կենտրոնը։ Բացման հանդիսավոր արարողությանը կմասնակցեն մոտ 250 հյուրեր՝ ՀՀ կառավարության անդամներ, դեսպանատների ու միջազգային կազմակերպությունների, արտասահմանյան ֆիրմաների ներկայացուցիչներ։ «Սիլ Պլազա»-ում կգործեն աշխարհում հայտնի ֆիրմաների խանութներ ու սրահներ, որտեղ կվաճառվի այդ ֆիրմաների արտադրանքը՝ հագուստ, կոշկեղեն, կաշվե իրեր, հուշանվերներ, ոսկյա իրեր, կենցաղային ապրանքներ եւ այլն։ Կենտրոնի երեք հարկերում արդեն «տեղավորված» խանութների ու սրահների թվում են այնպիսի հանրահայտ ֆիրմաներ, ինչպիսիք են ֆրանսիական օծանելիքի ու հագուստեղենի «Cristian Dior»-ը, «Cacharel»-ը, «Yves Rocher»-ը, ամերիկյան ջինսերի «Wrangler»-ը, իտալական կոշիկի ու կաշվեղենի «Rio», հոլանդական հագուստեղենի «Girotti» ֆիրմաները, ինչպես նաեւ Երեւանում արդեն հայտնի «էլեկտրալյուքս», «SAS» եւ այլ առեւտրի սրահներ ու խանութներ։

«Սիլ Պլազան» պատկանում է հայտնի Սուքիասյանների ընտանիքին, որոնք մոտ երեքուկես տարի առաջ գնեցին ու վերանորոգեցին Պուշկինի եւ Աբովյան փողոցների խաչմերուկում գտնվող այս շենքը, որ նախկինում գրախանութ էր, այ[illegible] հետեւ շենքի [illegible] [illegible]ի պատճառով մատնվել էր անգործության, իսկ հարակից տարածքները՝ փլատակներ հիշեցնող հին շենքերի, ներքնահարկերի ու աղբի պատճառով դարձել էին առնետների հարմար բնակատեղի։

Շենքն ունի մոտ մեկդարյա հնություն, կառուցվել է տասնիններորդ դարի վերջին մեծահարուստ բարերար Սոֆի Մելիք-Օհանջանյանի օժանդակությամբ։ Վերակառուցվել է նոր, ավելի ժամանակակից ոճով՝ չկորցնելով սակայն նախկին ճարտարապետական տեսքը։ Երեւանի քաղաքապետարանի կողմից շենքը արժանացել է 1997 թ. «լավագույն վերանորոգված պատմաճարտարապետական հուշարձանի համար» մրցանակին։

«Սիլ» կոնցեռնի տնօրեն Խաչատուր Սուքիասյանի խոսքերով, արվել է ամեն հնարավորը, որպեսզի կառույցը համապատասխանի միջազգային չափանիշներին։ Կառուցված է եվրոպական առեւտրական կենտրոնների ոճով եւ հիշեցնում է Բեռլինի «Europa Zentrum»-ը, որը յուրահատուկ այցելության վայր է դարձել հատկապես արտասահմանցի զբոսաշրջիկների ու հյուրերի համար։ Նմանատիպ կենտրոնները դառնում են նաեւ գործարար հանդիպումների եւ ժամանցի վայր եւ կոչվում են առեւտրական «գալերիաներ» կամ հրապարակներ (թարգմ.՝ պլազա)։ Կենտրոնը կոչվում է «Սիլ Պլազա», քանի որ տեսքով հիշեցնում է առեւտրական հրապարակ, որտեղ ստեղծված են առեւտրի ու հանգստի բոլոր պայմանները, գործում է բար, սրճարան, մանկական սենյակ եւ այլն։

Շենքի տարածքները տրամադրվել են պայմանագրային հիմունքներով՝ վարձավճարով։ Շենքի կառուցման համար ներդրված գումարների մասին պրն. Սուքիասյանը զերադասեց լռել, սակայն դատելով նրա հասկանալի լռությունից եւ շենքի պայմաններից ու շքեղությունից, կարելի է ենթադրել, որ բավականին մեծ գումարներ են ծախսվել վերանորոգման, կահավորման ու հարդարման համար։ Անհրաժեշտ շինանյութերը, դռներն ու պատուհանները, ինչպես նաեւ կահույքն ու ցուցափեղկերը (որոնց մեծ մասի մտահղացման հեղինակը Խ. Սուքիասյանի խոստովանությամբ ինքն է), պատրաստվել են կոնցեռնի նախկին Մյասնիկյանի անվան կահույքի ֆաբրիկայում եւ «Սիլ դիզայն» ընկերությունում։

– Պրն. Սուքիասյան, ո՞րն էր Երեւանի կենտրոնում նման շքեղ հաստատություն կառուցելու նպատակը։

– Ամենակարեւորը մեզ համար այն է, որ Հայաստան այցելած արտասահմանցիները՝ զբոսաշրջիկները, գործարարները կամ տարբեր առաքելությամբ ժամանած պաշտոնյաները, այցելելով «Սիլ Պլազա», տեսնեն ու համոզվեն, որ Հայաստանում էլ կան նման բարձր մակարդակի գեղեցիկ կառույցներ, սպասարկման օբյեկտներ, Հայաստանում էլ կան քաղաքակիրթ աշխարհի վերջին նորությունների մասին պատկերացումներ, ճաշակ, առաջընթաց, ինչո՞ւ չէ, նաեւ գնողունակություն։ Որքան շատ լինեն նման հաստատությունները, այնքան Հայաստանում կստեղծվի գործարարության համար դրական դաշտ եւ ներդրումային մթնոլորտ։

– Ուրեմն, կենտրոնը միայն արտասահմանցիների՞ համար է։

– Ոչ միայն արտասահմանցիների, որոնց մեջ այս կենտրոնի գոյությամբ երկրի նկատմամբ վստահությունը մեծանալու է, այլ նաեւ տեղացի սովորական այցելուների։ Խանութներում վաճառվող ապրանքների գները բարձր չեն օրեցօր աճող նորաբաց առեւտրի սրահների ու խանութների գներից։ Այստեղ կարելի է ձեռք բերել մեկ դոլարից մինչեւ հարյուր հազարավոր դոլարի արժողության ապրանքներ։

– Չե՞ք կարծում, որ մայրաքաղաքի փողոցային առեւտրի կետերի, խորհրդային ժամանակներից ժառանգած գորշ դիզայնով ու արտաքին տեսքով խանութների, արեւելյան բազար հիշեցնող տոնավաճառների կողքին (որոնցից մեկը՝ «Այրարատ» կինոթատրոնի հարեւանությամբ գտնվող համանուն ձեզ պատկանող տոնավաճառը) ամեն րոպե չի հիշեցնի հասարակության սոցիալական բեւեռացման մասին, եւ ավելի ակնառու չեն դառնա սոցիալական թշվառության ու առայժմ քչերին մատչելի շքեղության միջեւ գոյություն ունեցող հակասությունները։

– Այդ բեւեռացման մեղմացման համար ժամանակ է պետք։ Սակայն առաջին քայլերը հենց այսօր պիտի արվեն։ «Սիլ Պլազան» պետք է լինի առաջադիմության եւ զարգացման չափանիշ, որին պետք է ձգտեն հասնել մյուսներն ու նաեւ գերազանցել։ Ո՞վ կարող էր պատկերացնել, որ «Պիցցա դի ռոմա»-ները ժամանակին կարող են դառնալ ընտանեկան հանգստի, ժամանցի ու [illegible] վայրեր։ Ինչ վերաբերում է «Այրարատ» տոնավաճառին, արդեն պատրաստ է նախագիծը եւ մինչեւ տարեվերջ կկառուցվի նոր, միջազգային չափանիշներով, ինչպես նաեւ Երեւանի ճարտարապետությանը համահունչ նոր տոնավաճառ։

Եվ, ընդհանրապես, ես ուզում եմ ընդգծել, Սուքիասյանները շարունակելու են ներդրումներ կատարել ինչպես արդյունաբերության, այնպես էլ առեւտրի ու սպասարկման ոլորտում։ Մենք միշտ էլ աշխատելու ենք զարգացնել մեր կառույցները եւ առաջ գնալ։ Մեր հետագա վերլուծություններից կախված կլինի մեր բիզնեսի հետագա ուղղությունը, որը կլինի շահութաբեր եւ օգուտ կբերի մեր ժողովրդին, երկրին, հնարավորություն կստեղծի կայացնել նոր ինստիտուտներ, ենթակառույցներ, եւ, վերջապես, նոր մտածելակերպ, որի կարիքը Հայաստանում օրեցօր զգացվում է։

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

«Սիլ» Պլազան» վերանորոգման ժամանակ

Առեւտրական կենտրոնի տեսքը ներսից

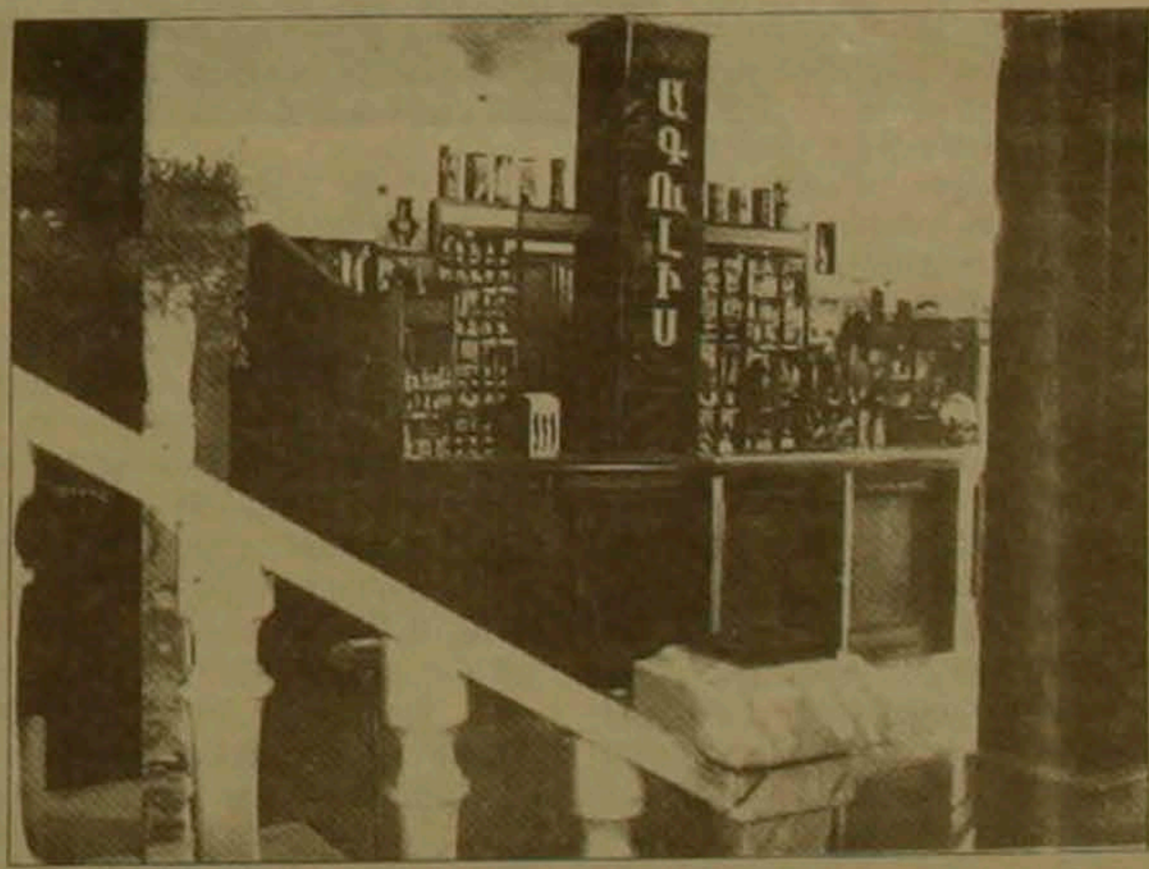

Հայկական կոնյակի սրահը

Չխճճվենք շուկայական հարաբերությունների քոհուքոհում

Ուզենք, թե չուզենք, կյանքը ընթանում է շուկայական հարաբերությունների չափանիշներով։ Փոխվել են մարդկային շատ հարաբերություններ ու արժեքներ, արժեզրկվել են ընտանեկան առանձին սովորություններ, նույնիսկ հարազատների փոխհարաբերությունները դարձել են շահադիտական։ Զրկվել ենք հնից, ինչպես կասեր մեծ բանաստեղծը, նորն էլ չգիտենք, թե ինչպես է գալու։ Բայց կան բաներ, որոնք պետք է կարգավորվեն եւ վերահսկվեն, պետական վերահսկիչ մեքենան պետք է գործի, քանի դեռ շուկայական հարաբերությունները լիակատար զարգացման չեն հասել։ Ապրում ենք կապիտալի նախնական կուտակման շրջանում, ամեն ինչ արվում է հախուռն, երբեմն տարերայնորեն, շատ դեպքերում կամայականությունը դառնում է օրինաչափություն։

Պատահական չէ, որ սեփականաշնորհված շատ խանութներում աշխատողները չունեն հանգստյան օրեր եւ արձակուրդներ։ Իրենց խանութի տերեր հորջորջող նորելուկները, օգտվելով մարդկանց սոցիալական ծանր վիճակից, աշխատողների հետ վարվում են այնպես, ինչպես ցանկանում են, աշխատանքից ազատում են, երբ ուզում են, չկա աշխատողների շահերը պաշտպանող մի կազմակերպություն, որ հաշիվ պահանջի նրանցից։

Բացվում են լավ կահավորված ու վերանորոգված խանութներ, սրճարաններ, ռեստորաններ ու կազմակերպություններ, որոնք քաղաքի տեսքը փոխելուց բացի գեղագիտական հաճույք են պատճառում մարդկանց։

Այդ ամենը անշուշտ լավ է, երբ ձեւը ներդաշնակվում է բովանդակությանը։

Փափազյան փողոցում է գտնվում «Երիցյան եւ որդիներ» մթերային խանութը։ Ներս մտնողին շլացնում են կահավորանքը եւ ապրանքատեսակները, այստեղ կգտնես ամեն ինչ։

Բայց մի քանի անգամ առեւտուր անելուց հետո զգում ես, որ առեւտրի կուլտուրան մնացել է այնպես, ինչպես անցյալում էր։ Եթե երեք հարյուր կամ հինգ հարյուր գրամ երշիկ ես գնում, ապա չգիտես, թե քանի գրամն է թուղթ։ Եթե թուղթ վաճառելու համար անցյալում մեղադրում էին վաճառողներին, այսօր դարձել է օրինաչափություն։

Վաճառողների մեջ, առանց բացառության, ընդունված սովորություն է քո ցանկացած մթերքի քանակը չտալ։ Եթե պահանջում ես հինգ հարյուր գրամ երշիկ կամ պանիր, ապա վաճառողը անպայման հարցնում է, թե մի քիչ ավել է, մնա՞։ Ըստ վաճառողի ցանկության հինգ հարյուր գրամը կարող է դառնալ հինգ հարյուր հիսուն կամ հինգ հարյուր յոթանասուն գրամ։ Խեղճ գնորդ, դե արի ու համոզվիր, թե իրականում որքան է։ Այդ նույն խանութում կա մսի բաժին, որտեղից քեզ հարկավոր միս գնելը հերոսություն է, մանավանդ երբ գնում ես քիչ քանակի։ Ամենից ցավալին մսավաճառների խոսելաձեւն է, նրանց անբարյացակամ վերաբերմունքը։

Երբեմն ականատես ես լինում զավեշտի հասնող իրադարձության։ Նոր տարվա նախօրյակին որոշեցի այդ խանութից գնել ապխտած միս (բաստուրմա), որի արժեքը 2500 դրամ էր, մնացել էին մի քանի անորակ կտորներ։ Այդ պահին մեծ քանակի բաստուրմա բերեցին բաժին։ Երբ ուզում էի գնել, վաճառողը ասաց.

– Գիտեք, որ սա արժե 3500 դրամ։

– Ինչո՞ւ, - զարմացած հարցրի ես, - չէ՞ որ երեք րոպե առաջ վաճառում էիք 2500 դրամով։

– Չգիտեմ, - անտարբեր ասաց վաճառողն ու անցավ իր գործին։

Զարմանում ես մեր գործարար մարդկանց ստեղծագործական տաղանդի վրա։ Սովորաբար տոնական օրերի նախօրյակին քաղաքակիրթ երկրներում գները իջեցվում են, իսկ մեզ մոտ՝ բարձրացվում։

Ընդհանուր անտարբերությունը եւ հսկողության բացակայությունը հասցրել են նրան, որ առանձին դեպքերում ստիպված ես լինում գնած մթերքը թափել՝ անորակության պատճառով։

Կոմիտասի թիվ 33 շենքի առաջին հարկում է գտնվում մթերային մի խանութ, որը չունի ոչ մի ցուցանակ (նախկին վետերանների խանութը), որին պարզապես ասում են՝ Ալվարդի խանութ։ Վերջերս այդ խանութից գնեցի պոլիէթիլենային տոպրակների մեջ լցված պանրի կտորտանք։ Երբ տուն հասա ու բացեցի տոպրակի բերանը, զգացի այնպիսի գարշահոտություն, որ ակամա ետ քաշվեցի։ Ստիպված էի թափել։ Մի՞թե խանութի տնօրենը կամ տիկին Ալվարդը պանիրը վաճառքի հանելուց առաջ չեն զգացել այդ գարշահոտությունը, անշուշտ զգացել են, բայց որովհետեւ նրանց ձեռքը բռնող չի եղել, հանել են վաճառքի։

Այո, կյանքը ընթանում է շուկայական արագընթաց հարաբերությունների քոհուքոհում, ուստի պետք է զգույշ քայլենք, այլապես ավելի կխճճվենք։

ՎԱՉԻԿ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

«Ուզում եմ, որ դու վազես առաջ նայելով»

Վարդգես Պետրոսյանի հիշատակին

Օրն ունի 24 ժամ։ Միշտ։ Բոլորի համար։ Ամենուր։ Բայց կան մարդիկ, որ օրվա 24 ժամվա մեջ ունեն իրենց ժամը, չգիտեմ 25-րդը, չգիտեմ 0, բայց իրենց, միմիայն իրենց ժամը, երբ երկրագնդի մի քիչ շեղված առանցքով պտույտի պատասխանատուն իրենց զգալով տիեզերքի բովանդակ լռության, կամ որ միեւնույնն է, աղմուկի մեջ մեն-մենակ մնացած գրում են բառեր։ Սովորական։ Հասարակ։ Շարքային։ Գրեթե անկապ։ Գրում են բառեր, որոնց ուժը, կախարդանքն ու կիրքը գիտեն միայն իրենք, բայց կանցնի մի քանի ժամ, եւ օրը կգա իր 24 ժամում տեղավորելու, տարրալուծելու ու տարածելու արդեն բոլորին բաշխված բառերը իբրեւ բանաստեղծություն, պատմվածք, վեպ, իբրեւ գրականություն։

Այդպես օրը դառնում է պատմություն, եւ մարդը՝ գրող։ Ամեն ինչ աղճեցուցիչ պարզ է, երբ արդեն գրված է Բառը։ Եվ ամեն ինչ աղճեցուցիչ բարդ է, քանի դեռ բառը օրվա 0 կամ 25-րդ ժամի չափման մեջ է։ Եվ արդեն գրող լինել նշանակում է ապրել չորրորդ չափման պարականոնությամբ։ Նշանակում է հաստատել կանոնների եւ չափանիշների կայուն մի սանդղակ, ըստ որի պիտի ապրես ու հաստատես կյանքը՝ իմա՝ դարերի ավանդույթին համաչափ խորտակես կարծրացած չափանիշներն ու հաստատես նորը՝ քոնը, այլապես քո ձեռքով կփակես մշակույթի ոսկեշղթան եւ կունենաս զնգացող մի դատարկություն, ամայի մի պարապ, որ որքան էլ պահի մեջ լցնես ծափ ու ծնծղայի շառաչով, ժամանակի մեջ նրա հետ պարզապես կկորչես։

...Ես ուզում էի գրել, որ 1932 թ. Աշտարակում ծնված Վարդգես Պետրոսյանն ապրեց ընդամենը 62 տարի։ Գրականություն մտավ բանաստեղծություններով՝ 1958 թ. «Բալլադ մարդու մասին» 52 էջանոց փոքրիկ գրքույկով, հետո գրեց «Վերջին գիշերը», «Անավարտ դիմանկարներ», «Քաղաքի կիսաբաց լուսամուտները», «Հայկական էսքիզներ», «Ապրած եւ չապրած տարիներ», «Դեղատուն «Անի», «Հավասարում բազմաթիվ անհայտներով», «Վերջին ուսուցիչը», «Մենավոր ընկուզենին», «Կրակե շապիկ» գրքերը։ Ուզում էի գրել, որ 1967 թ. հիմնադրեց եւ մինչեւ 1975 թ. խմբագրեց «Գարուն» ամսագիրը, ապա գլխավորեց Հայաստանի գրողների միությունը, մշակույթի ֆոնդը, 1994 թ. փետրվարին սկսեց «Երկիր Նաիրին»... Ես ուզում էի գրել նրա կյանքի, նրա գրքերի եւ պարզապես նրա մասին։ Խոստովանեմ՝ չկարողացա։ Ոչ այն պատճառով, որ չէի գտնում անհրաժեշտ բառերը։ Ընդհակառակը՝ բառերը շատ էին, բառերը խանգարում էին իրար ու ինձ։ Խանգարում էր... «Երկիր Նաիրին», որի առաջին խմբագիրը Վ. Պետրոսյանն էր, վերջինը՝ ես, որ սկսվեց ու չշարունակվեց մնալով կիսատ, մնալով խորհրդավոր ու ինքնատիպ, ինչպես 1932-1994 թթ. այն 62 տարիները, որ եղան ապրած տարիներ եւ շարունակվում ու շարունակվելու են չապրած տարիներին։ Ես պիտի գրեի, որ նրա գրքերով գրականությունը գյուղից քաղաք էր գալիս, որ նրա գրքերով սկսում էինք մտածել, բանաձեւել եւ սովորում էինք հասկանալ, ուզում էինք հասկացնել մեզ։ Պիտի գրեի, որ ժամանակի մեջ նրա հրապարակախոսությունը 1988 թ. հնչած շեփորի պես էր, որ նրա բացակայությունը այս տարիներին շատ ավելին էր ոմանց ներկայությունից։ Եվ էլի շատ խելոք ու պատճառահետեւանքային առնչություններով իմաստավորված փաստարկված տողեր պիտի գրեի։ Չգրեցի։ Որովհետեւ գրելուց առաջ նորից թերթեցի նրա գրքերը, նորից ու լրիվ կարդացի «Հայկական էսքիզներ»-ը։ Հիշո՞ւմ եք։

Ո՞րն ես դու, Հայաստան։

Ես քեզ որոնեցի երկար ու ցավագին։

Հազար անգամ գտա։

Չգտա։

Կորցրի։

Շփոթեցի ու կասկածեցի։

...Կգտնե՞մ արդյոք։ Կգտնե՞ն ուրիշները, եւ մի՞թե դա է կարեւորը։ Մենք շատ բան ենք կորցրել պատմության ճանապարհներին եւ կորցրած տարածությունը կրճատելու համար պիտի վազենք։ Բայց մենք վազում ենք ետ նայելով, անընդհատ ետ նայելով։ Այդպես չի անում ոչ մի իսկական վազող, այդպես շատ ուրիշներն էլ, որ հիմա դեռ գալիս են հետեւից, առաջ կանցնեն։ Մեզ թվում էր բավական է ետ չնայել եւ կմոռանանք մեր պատմությունը, մեր պարանոցները շատ են ծռված։ Ես քեզ որոնեցի այդ վազքի մեջ եւ ուզում եմ, որ դու վազես առաջ նայելով։ Առաջ, իսկ անցյալը մեր արյան մեջ է, մեր ճակատագրի, մեր լռության։

Վերջակետից հետո ես նորից ճանապարհ կելնեմ։

Քեզ որոնելու։

Գտնելու։

Կորցնելու։

Կասկածելու։ Քեզ համար ապրելու։

1965-1969 թթ. գրված «Էսքիզներից» հետո ձեռքս առա 1983-1986 թթ. գրված «Կրակե շապիկը» եւ լուսաբացին հասկանալու, որ, թեկուզ օրն ունի 24 ժամ, եթե օրվա մեջ չգտնվի 25-րդ թե 0 ժամը, կիմաստազրկվեն բոլոր 24 ժամերը, որովհետեւ հենց այդ 25-րդի թե 0-ի պահին են գրվում ամենաանսովոր, արտակարգ, ամենաիմաստուն բառերը, եւ հետո գալիս է օրը ու իմաստավորում կամ իմաստազրկում ամեն ինչ նայած ինչ, ինչպես ու ինչքան ենք մենք հասկանում...

Եվ չգիտեմ ինչու ինձ թվաց, թե Վարդգես Պետրոսյանը գիտեր իր մահը, գիտեր 1983 թ., երբ գրում էր «Կրակե շապիկը», որ եղավ ու մնաց իր լավագույն գիրքը։ Դեռ չհասկացված։ Դեռ չբացահայտված։ Ինչպես հեղինակի կյանքը։ Ինչպես հեղինակի մահը։ Ինչպես կյանքը եւ մահը ընդհանրապես։

ԱՆԱՀԻՏ ԱԴԱՄՅԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Նոր տաղանդները»՝ վաղվա հանրահռչակները

Լիբանանյան անգլիատառ Monday Morning թերթին տված կարճ հարցազրույցի ընթացքում հայաստանյան «Նոր տաղանդներ» խմբի ղեկավար Սիլվա Մեքինյանը տեղեկացրել է, որ նկարիչների ասոցիացիայի եւ Գեւորգ Մոմճյան հիմնարկության ջանքերով խումբը ստեղծվել է 1989-ին։ Ինքը տկն Մեքինյանը ջութակահարուհի է եւ նախկինում զբաղեցրել է Հայաստանի մշակույթի փոխնախարարի պաշտոնը։ Այժմ Ռոմեն Կոզմոյանի հետ հմտորեն ղեկավարում է «Նոր տաղանդներ» բարեգործական կազմակերպությունը, որը հովանավորում է 44 բացառիկ ընդունակությունների տեր 8-16 տարեկան պատանի-պատանուհիների, որոնք մասնակցելով զանազան համերգների եւ փառատոների (Միացյալ Նահանգներում, Ուրուգվայում, Բրազիլիայում, Արգենտինայում, Ֆրանսիայում, Լիբանանում, Եգիպտոսում, Սիրիայում) արդեն հասցրել են նվաճել միջազգային դափնիներ։ 16 տարեկանից բարձր երաժիշտները հաջողությամբ իրենց կարիերան շարունակում են Ռուսաստանում, Լիբանանում եւ Շվեյցարիայում։ Monday Morning-ի աշխատակից Լարա Խաչիկյանի թղթակցությունը պատմում է Բեյրութում խմբի բացառիկ հաջողությունների մասին։

Նրանք պատանիներ են, եռանդուն, բայց նաեւ արհեստավարժ։ Բացառիկ ձիրքով օժտված նոր տաղանդներ։

«Նրանք իմ կյանքն են», ասում է խմբի ղեկավար Սիլվա Մեքինյանն այս հրաշք մանուկների մասին, որոնք Լիբանան են ժամանել այս երկրի երաժշտասերներին պարգեւելու երաժշտական հափշտակության հազվագյուտ պահեր, հինգ բացառիկ հաջողություն արձանագրած համերգների ընթացքում։ ՀԲԸՄ-ի Դեմիրճյան կենտրոնի համերգադահլիճում հավաքված բազմությունն ականատես եղավ մի իսկական հրաշք երեւույթի։ Տիկին Վիվիան Հակոբ Դեմիրճյանի ղեկավարությամբ ՀԲԸՄ-ի «Անդրանիկ» երիտասարդական միության մշակութային-գործադիր հանձնախմբի կողմից երկու համերգներ էին կազմակերպվել, որոնց ընթացքում 9 տաղանդավոր պատանիներ ելույթ ունեցան հափշտակված հանդիսատեսների առաջ։ Վերջիններիս հիացական արտահայտություններն իրենց գագաթնակետին հասան երեկոյի ավարտին հոտնկայս երկարատեւ ծափահարությունների պոռթկումով։ Ներկաների թվում էին նախարարներ Բեշարա Մերհեջն ու Հակոբ Դեմիրճյանը, խորհրդարանի պատգամավոր, դոկտոր Խալեդ Սաաբը եւ ուրիշներ։

Ողջույնի հակիրճ խոսքերից հետո բեմ հրավիրվեց 12-ամյա փոքրիկ Լիլիթ Գրիգորյանը, որը դաշնամուրի ստեղների վրա կատարած իր առաջին հարվածներից միանգամից «կերպարանափոխվեց» հասուն դաշնակահարի։ Նա մեծ վարպետությամբ եւ սահունությամբ նվագեց Ռախմանինովի եւ Խաչատրյանի ստեղծագործություններից, «բիսեր» խլելով հանդիսատեսից։ Հետո նա նվագակցեց ֆլեյտահար Տաթեւիկ Բաղդասարյանին (14 տարեկան), որը գերեց ներկաներին Բախի եւ Պրիչիալտիի երաժշտության հնչյուններով։ Այնուհետեւ ելույթ ունեցավ 13-ամյա թավջութակահար Տիգրան Մուրադյանը, որը նվագեց Սեն Սանսի «Կարապը» եւ Չայկովսկու «Պեցցո-կապրիչիոզոն»։ 14-ամյա դաշնակահար Վահագն Ավետիսյանի մատները դաշնամուրի վրա վարպետորեն ներկայացրեցին Շոպենի «Ֆանտազի էմպրոմպտյու» եւ Բաբաջանյանի «էլեգիայի» խիստ զգացմունքային կտորների ամենաբարդ նրբերանգները։

12-ամյա շնորհաշատ սաքսոֆոնահար Կորյուն Ասատրյանը զարմացրեց երաժշտասերներին Պագանինի-Կալինկովիչի «Կոնցերտ-կապրիչիոզ» եւ Մոնտիի՝ «Չարդաշ» կտորների անզուգական կատարումներով։ Բուռն ծափահարությունների ներքո, Լիլիթ Գրիգորյանի ընկերակցությամբ, նա փայլուն կերպով նվագեց նաեւ ջազային Take Five կտորը։

Որակապես հարուստ ծրագրի հաջորդ կատարողը 14-ամյա ջութակահար Գեւորգ Ղարաբեկյանն էր, որը փորձված երաժշտի հմտությամբ նվագեց Սեն Սանսի «Նախանվագը» եւ «Ռոնդո-կապրիչիոզո» բարդ կտորները։ Ապա բեմ բարձրացավ 16-ամյա դաշնակահարուհի Արաքս Մուխսի-Հովեյանը եւ իր նրբագեղ կեցվածքով ու կատարողական բարձր վարպետությամբ ներկայացրեց երկու դժվարին կոմպոզիցիաներ՝ Սկրյաբինի «Էտյուդն» ու Բաբաջանյանի «Պոեմը»։ Ապա նրա նվագակցությամբ Աստղիկ Վարդանյանն (15 տարեկան) իր ջութակի հուզաթաթախ լարերի հնչյուններով («Դեբյուսի «Կլեր դը Լյուն») նվաճեց ներկաների սրտերը։

Մի նոր փայլուն աստղ հանդիսացավ նաեւ 16-ամյա Գագիկ Բադալյանը, որն իր տխուր, զգացմունքային հայկական երգերով («Դլե յաման», «Հորովել», «Որտեղ գտնեմ քեզ», «Հայի աչքեր») հուզեց հանդիսատեսին եւ արցունքներ առաջացրեց շատերի աչքերում։ Նրա ձայնը դեռեւս հնչում էր շատ շատերի սրտերում ու հոգիներում նույնիսկ համերգից ժամեր անց։

Հանդիսության ավարտին Աստղիկ Վարդանյան-Տիգրան Մուրադյան-Արաքս Մուխսի-Հովեյան եռյակը ներկայացրեց երաժշտական գողտրիկ կտորներ Մոցարտից, Գոդարից, Կոմիտասից եւ Խաչատրյանից։

Ամբողջովին հափշտակված հանդիսատեսը երկար ժամանակ հոտնկայս ծափահարություններով արձագանքեց ելույթներին՝ վստահորեն հավատալով, որ մոտիկ ապագայում այդ պատանիների անունները կփայլատակեն նաեւ միջազգային բեմերի վրա։

Էրիկն ու իր անվանակիցը

Անունների նշանակությունը մարդկանց կյանքում

Ի՞նչ նշանակություն ունի անունը մարդու կյանքում։ Ըստ Էրիկ Նազարյանի՝ շատ կարեւոր։ 20-ամյա Էրիկին այդպես են կոչել 60-ականների լավ հայտնի «Էնիմալզ» ռոք խմբի երգիչ Էրիկ Բարդընի պատվին։ Նրանց «Բարձրացող արեւի տունը» երգը բավական հայտնի է։ Իրանում մեծացած Հայկը՝ Էրիկի հայրը, որը խմբի ջերմեռանդ երկրպագուներից էր, իր սերն ու հիացմունքը փոխանցել է որդուն։ Էրիկ-կրտսերը չորս տարեկանում արդեն կարող էր երգել «Էնիմալզի» բոլոր երգերը։

Ահա եւ երկու սերունդների հանդիպումը։ Կրտսեր Էրիկը սովորում է քոլեջում եւ ունի մոտ ընկերներ ու գործընկերներ, որոնք իր անվանակիցն են։ Երկու տարի առաջ Կալիֆոռնիայում Էրիկի եւ երգչի հանդիպումը նրա մեջ սեր արթնացրեց Բարդընի արվեստի նկատմամբ։ Նա առաջին անգամ տեսավ իր կուռքին իրականում։ «Նրա երգերը մեծ ազդեցություն են ունեցել իմ կյանքի վրա օրորոցից մինչեւ օրս», ասում է Էրիկը։

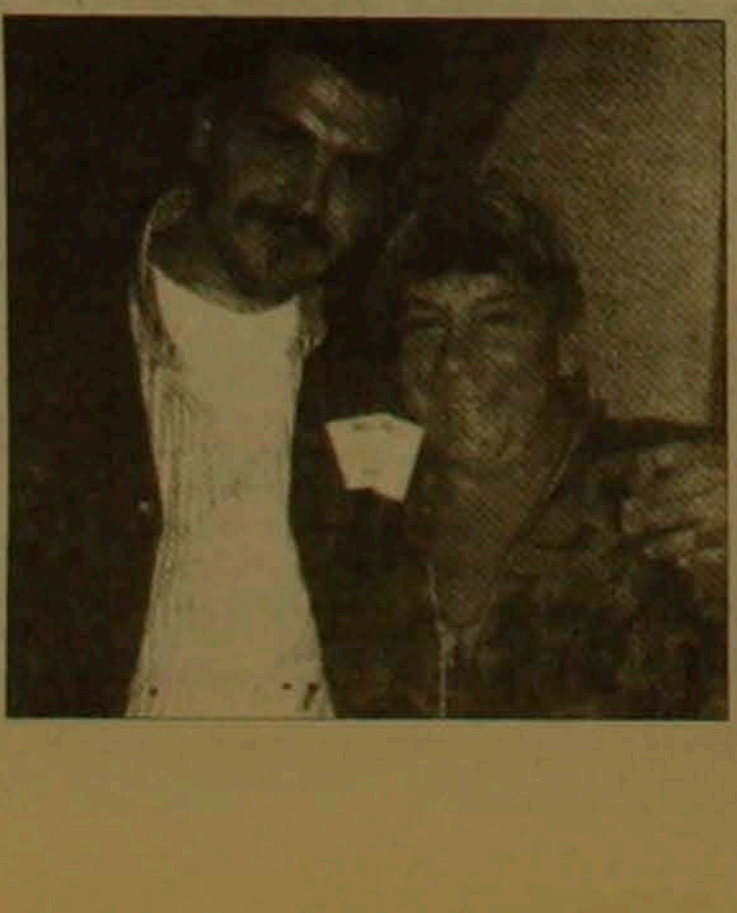

Նազարյանը գնաց համերգ եւ բեմի բանվորներին խնդրեց համերգից հետո իրեն ծանոթացնել ռոք-աստղի հետ։ Բարդընը ցնցված էր, որ քսանին մոտ երիտասարդը գիտի իրեն եւ ընդունում է իր երաժշտությունը։ Բայց երբ երիտասարդ Էրիկը տարեց Էրիկին պատմեց այն պատմությունը, որը կապում է երկու սերունդ եւ երկուսից ավելի երկրներ, Բարդընը զգացվեց։ «Նա ազդվել էր այն փաստով, որ մի անհայտ երկրում, անհայտ մի մարդ իր որդուն նրա անունով է կոչել», ասաց Նազարյանը։

Այժմ երկու Էրիկները լավ ընկերներ են։ Նազարյանն իրենց հարաբերություններն անվանում է «մտերմական, ընկերական» եւ շարունակում է. «Այժմ նա բազմազբաղ անձնավորություն է։ Այնքան հետաքրքրություններ ունի, այնքան լայն մտահորիզոն։ Պարզապես փոփ կուռք չէ»։ Բարդընը հաճախ այցելում է Նազարյաններին, եւ նրանք երկար զրուցում են երաժշտության եւ արվեստի մասին, քննարկում ֆիլմը Էրիկի եւ իր հոր մասնակցությամբ։

Երիտասարդ Էրիկը սովորում է Հարավային Կալիֆոռնիայի համալսարանի գեղարվեստական ֆիլմերի բաժնում եւ զբաղվում է Բարդընի երաժշտության տարածման տարբեր ալիքներով։

AIM ամսագրից թարգմանեց Ռ. ԱԶԻԶՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՕԿ

Համագործակցությունն ավելի է սերտանում

Երեւանում տեղի ունեցավ Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի հերթական նիստը: Այն վարում էր ՀԱՕԿ-ի նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը: Նա գործկոմի անդամների ուշադրությանը ներկայացրեց Միջազգային օլիմպիական կոմիտեի նախագահ Խուան Անտոնիո Սամարանչի հրավերով Շվեյցարիայի Լոզան քաղաքում մարտի 19-20-ը անցկացված հանդիպման արդյունքները: Պրն Ավետիսյանը մեկ անգամ եւս ընդգծեց, որ ազգային օլիմպիական կոմիտեի եւ ՄՕԿ-ի համագործակցությունն ավելի սերտ է դառնում: ՀԱՕԿ-ի նախագահը ներկաներին հիշեցրեց, որ ՄՕԿ-ը կաջակցի Երեւանում օլիմպիական թանգարանի ստեղծմանը: Նրա ներկայացուցիչը շուտով կայցելի Հայաստան ծանոթանալու Ծաղկաձորի օլիմպիական մարզաբազայի վիճակին: ՄՕԿ-ը պատրաստ է մարզաբազան վերանորոգելու համար նյութական օժանդակություն ցույց տալ: Սամարանչը մեծ հետաքրքրությամբ է ընդունել համահայկական խաղերի գաղափարը եւ ողջունել է 1999-ին դրանց անցկացումը:

Նագանոյի 1998 թվականի ձմեռային 18-րդ խաղերին Հայաստանի պատվիրակների մասնակցության արդյունքների մասին խոսեց շեֆ-դը-միսիա Արթուր Գեւորգյանը: Գործկոմը մեր մարզիկների մասնակցությունը գնահատեց բավարար: Նշվեց նաեւ, որ օլիմպիական խաղերին մասնակցելու իրավունք ձեռք բերելն արդեն մարզական ցուցանիշ է, հաջողություն: Պրն Գեւորգյանն առաջարկեց ԱՄՆ-ի Սոլթ Լեյք Սիթիում կայանալիք հաջորդ ձմեռային օլիմպիադային նախապատրաստվելու համար քառամյա միջոցառումների ընդլայնված ծրագիր ընդունել, ինչպես նաեւ՝ գործնական միջոցառումներ ձեռնարկել Հայաստանում ձմեռային մարզաձեւերի զարգացման համար:

Այնուհետեւ գործադիր կոմիտեն հաստատեց մարզաձեւերի ազգային ֆեդերացիաները ՀԱՕԿ-ի գործկոմի գրանցմանը ներկայացնող հանձնաժողովի կազմը: Հաստատվեց նաեւ Հայաստանում օլիմպիական շարժման զարգացմանը մատուցած ծառայությունների համար ՀԱՕԿ-ի պատվո նշանի եւ դիպլոմի կանոնադրությունը: Գործկոմը բավարարեց ջրային մարզաձեւերի ասոցիացիայի, ծանրամարտի, լեռնադահուկային սպորտի եւ ձյուդոյի ազգային ֆեդերացիաների խնդրանքը եւ որոշեց ֆինանսական օգնություն ցույց տալ նրանց: Ֆինանսական միջոցներ կտրամադրվեն նաեւ «Հայաստան» մարզական միության Գյումրիում գտնվող բռնցքամարտի դահլիճի եւ լողավազանի վերանորոգման աշխատանքների համար:

Այս տարի լրանում է առաջին հայ օլիմպիական չեմպիոն Հրանտ Շահինյանի ծննդյան 75-ամյակը: Այդ առիթով մի շարք միջոցառումներ կանցկացվեն: ՀԱՕԿ-ը խնդրանքով կդիմի Երեւանի քաղաքապետարան Հրանտ Շահինյանի անունով կոչել քաղաքի փողոցներից մեկը: Որոշվեց դիմել նաեւ Ալբերտ Ազարյանի ղեկավարած օլիմպիական հերթափոխի մարմնամարզության մասնագիտացված մարզադպրոցը նրա անունով կոչելու խնդրանքով:

[illegible] ամեն տարի ՄՕԿ-ի հովանու ներքո հունիսի 23-ին անցկացվում է միջազգային օլիմպիական օր: Նիստում ներկայացվեց այդ օրը մեզանում անցկացվելիք մարզական-մասսայական միջոցառումների ցանկը: Ծրագիրը լայն է. կանցկացվեն փոխանցումավազք բուհերի միջեւ, սեղանի թենիսի, բադմինտոնի, կարատեի, բազկամարտի ցուցադրական ելույթներ, ինչպես նաեւ ֆուտբոլի մրցաշար, որտեղ կխաղարկվի ՀԱՕԿ-ի գավաթը: Միջոցառումներին կմասնակցեն նաեւ մեր հաշմանդամ մարզիկները:

ՀԱՕԿ-ի նիստում լսվեց գլխավոր քարտուղար Հարություն Յավրյանի ինֆորմացիան Սլովենիայում կայացած եվրոպական օլիմպիական կոմիտեների գլխավոր քարտուղարների եւ շեֆ-միսիաների սեմինար-խորհրդակցության մասին: Նա տեղեկացրեց, որ նախատեսվում է անցկացնել եվրոպական օլիմպիական խաղեր, եւ այդ հարցով անմիջականորեն զբաղվում է նաեւ Խուան Անտոնիո Սամարանչը:

Գործկոմի ուշադրությանը ներկայացված, թերեւս, ամենակարեւոր հարցը հուլիս ամսին Մոսկվայում անցկացվելիք առաջին համաշխարհային պատանեկան խաղերին նախապատրաստվելու հարցն էր: Նշվեց, որ իրենց մասնակցությունն արդեն հաստատել են 140 երկրներ, որոնց թվում է նաեւ Հայաստանը: Մեր հավաքականը խաղերում կներկայացնեն 40 մարզիկներ, որոնք հանդես կգան 11 մարզաձեւերում: Նախապատրաստության հարցի քննարկմանը մասնակցեց նաեւ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի փոխնախարար Իշխան Զաքարյանը: Առաջարկվեց ստեղծել համատեղ շտաբ, որը առաջիկա շաբաթում կանցկացնի իր անդրանիկ նիստը:

Մրցանակը կվիճարկեն «Ինտերը» եւ «Լացիոն»

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի կիսաեզրափակիչի պատասխան խաղերը

Մի քանի օր տեղացող ձյան պատճառով վտանգված էր «Սպարտակ» (Մոսկվա)-«Ինտեր» (Միլան) խաղը: «Դինամո» մարզադաշտի տեխնիկական անձնակազմը, զինվորական ուսումնարանի սաները մաքրում, կարգի էին բերում ողջ տարածքը, խաղադաշտը, սակայն հանդիպման անցկացումը հարցականի տակ էր: Բանն այն է, որ մասնագետները եւ իտալական թիմի ղեկավարները դաշտի վիճակը «խայտառակ», «ողբալի» բառերով էին որակում: Այդուհանդերձ, ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցիչները հանդիպումը սկսելուց մեկուկես ժամ առաջ թույլ տվեցին այն անցկացնել: Գուցե այլ ելք չկար էլ. խաղը տեղափոխել գործնականում հնարավոր չէր:

Խաղը սկսվեց «Սպարտակի» բուռն գրոհներով: 12-րդ րոպեին Անդրեյ Տիխոնովը մտավ իտալացիների տուգանային հրապարակը եւ մոտ տարածությունից սուր անկյան տակ կատարած հիանալի հարվածով գնդակն ուղարկեց «Ինտերի» դարպասը: Դրանից հետո եւս մոսկվացիները կարող էին մի քանի անգամ գրավել Ջանլուկա Պալյուկայի պաշտպանած դարպասը: Աստիճանաբար խաղը հավասարվեց, իտալացիները նույնպես անցան ակտիվ գործողությունների, իսկ 45-րդ րոպեին նրանց հաջողվեց հավասարեցնել հաշիվը: Աջ եզրից կատարած ուժեղ հարվածից հետո խառն իրավիճակում «Սպարտակի» պաշտպան Ռոմաշչենկոն գնդակն ուղարկեց առաջ, սակայն «Ինտերի» գեղասող Ռոնալդոն տիրեց գնդակին եւ խփեց պատասխան գոլը: Երկրորդ խաղակեսում հավասար պայքար էր ընթանում: Սուր պահեր էին առաջանում մերթ այս, մերթ մյուս թիմի դարպասի մոտ: Այնուամենայնիվ, «Ինտերի» եւ, իհարկե, նրա առաջատար Ռոնալդոյի բարձր խաղամակարդակն իր խոսքն ասաց: Խաղավարտից 15 րոպե առաջ բրազիլացին գնդակով մոտեցավ մրցակցի տուգանային հրապարակին, փոխանցում կատարեց չիլիացի Իվան Սամորանոյին, ապա գնդակը կրկին ստանալով նրանից, ճեղքեց «Սպարտակի» պաշտպանությունը, խաբս տվեց նաեւ ընդառաջ եկած դարպասապահ Ֆիլիմոնովին եւ խփեց հաղթական գոլը: «Ինտերը» խաղը շահեց նույն 2-1 հաշվով, ինչպես երկու շաբաթ առաջ իր դաշտում եւ դուրս եկավ եզրափակիչ:

Մյուս կիսաեզրափակիչ խաղում հանդիպեցին Հռոմի **«Լացիո»** եւ Մադրիդի **«Ատլետիկո»** թիմերը: Իսպանիայի մայրաքաղաքում կայացած առաջին հանդիպման ժամանակ «Լացիոն» հաղթել էր 1-0 հաշվով, եւ նրա հնարավորությունները, իհարկե, ավելի բարձր էին գնահատվում: Խաղն ընթացավ լարված պայքարում: Գուցեեւ փոքր-ինչ ավելի ակտիվ էին իսպանացի ֆուտբոլիստները: Սակայն հարմար դիրքերից վրիպեցին Խոսե Մարին, Ռադեկ Բեյբլը: Իտալացիները եւս դարպասը գրավելու հնարավորություններ ունեցան: Արժե հատկապես նշել Դիեգո Ֆուզերիվստանգավոր հարվածը: Այնուամենայնիվ, Հռոմի «Օլիմպիական» մարզադաշտում հավաքված 55 հազար ֆուտբոլասերներն այդպես էլ ոչ մի գոլ չտեսան 0-0:

Այսպիսով, մայիսի 2-ին Փարիզի «Պարկ դը Պրենս» մարզադաշտում կայանալիք խաղում ՈՒԵՖԱ-ի գավաթը կվիճարկեն իտալական երկու թիմեր «Ինտերը» եւ «Լացիոն»:

Պայքարի մեջ են մտել Գորլուկովիչը («Սպարտակ») եւ Ռոնալդոն («Ինտեր»)

ԼՈՒՐԵՐ

Կմասնակցեն Եվրոպայի առաջնությանը

Ապրիլի 18-25-ը Սոֆիայում կանցկացվի բադմինտոնի Եվրոպայի առաջնությունը, որին 16 երկրների մարզիկներ կմասնակցեն: Վաղը Բուլղարիա կմեկնեն Հայաստանը ներկայացնող երեք բադմինտոնիստներ՝ Արսեն Խաչատրյանը, Հայկ Միսակյանը եւ Ռուզան Խաչատրյանը: Մեր մարզիկները հանդես կգան մենախաղերում, ինչպես նաեւ տղամարդկանց եւ խառը զուգախաղերում:

Տեւական ընդմիջումից հետո

Մեր հանրապետությունում մի քանի տարի շարունակ չէին անցկացվում բազմօրյա հեծանվավազքեր: Եվ ահա, տեւական ընդմիջումից հետո հանրապետական ֆեդերացիան որոշեց շտկել իրավիճակը: Վաղը կմեկնարկի 600 կմ ընդհանուր մրցատարածություն ունեցող, 6 փուլից կազմված բազմօրյան: Մրցումներին մասնակցելու ցանկություն են հայտնել Երեւանի, Արարատի եւ Արմավիրի 50 հեծանվորդներ: Մրցումների արդյունքներով կորոշվեն հանրապետության հավաքականի այն 6 անդամները, որոնք կմասնակցեն Թավրիզի ավանդական բազմօրյա հեծանվավազքին: Վերջինս բաղկացած է 12 փուլից, նրա երկարությունը 1700 կմ է:

Ընտրական մրցումների հաղթողները

Արմավիրում անցկացվեցին շախմատի Հայաստանի տղամարդկանց առաջնության ընտրական մրցումներ, որոնց մասնակցեցին հանրապետության բոլոր մարզերը ներկայացնող 46 շախմատիստներ: Շվեյցարական մրցակարգով, ինը տուրով անցկացված մրցաշարի հաղթող դարձավ Արտակ Թորոսյանը (Արմավիր): Նա առաջին տեղը գրավեց բավականին բարձր արդյունքով՝ 7,5 միավորով: Հաղթողից կես միավորով հետ մնաց Լաերտ Մարգարյանը (Վայոց Ձոր): Երեք մասնակիցներ՝ Արմեն Գրիգորյանը (Վանաձոր), Սերգեյ Սահակյանը (Արմավիր) եւ Արթուր Պետրոսյանը (Ղարաբաղ), վաստակեցին 6,5-ական միավոր եւ բաժանեցին 3-5-րդ տեղերը: Այս հինգ շախմատիստներն իրավունք ստացան մասնակցելու հանրապետական առաջնության առաջին խմբի մրցաշարին՝ Երեւանի բաց առաջնությանը, որը կանցկացվի մայիսի 15-25-ը:

Արագ շախմատի մրցաշար

Հայաստանի շախմատիստի կենտրոնական տանն անցկացվեց արագ շախմատի մրցաշար, որին մասնակցեցին 84 շախմատիստներ: Խաղի մասնակիցներից յուրաքանչյուրին տրվում էր 15 րոպե: Հարյուրտոկոսանոց արդյունքով հաղթող դարձավ միջազգային վարպետ Լեւոն Արոնյանը: 15-ամյա շախմատիստը շահեց շվեյցարական մրցակարգով անցկացված մրցաշարի բոլոր 9 պարտիաները: Երկրորդ տեղը 8 միավորով գրավեց միջազգային վարպետ Աշոտ Նադանյանը: Երեք մասնակիցներ՝ Գագիկ Հակոբյանը, Գաբրիել Սարգսյանը եւ Արմեն Հայրապետյանը վաստակեցին 7-ական միավոր եւ բաժանեցին 3-5-րդ տեղերը:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Կանանց հանրապետական առաջին սպարտակիադան

Թեթեւ ատլետիկայի միջազգային ֆեդերացիան (ԻԱԱՖ) 1998 թվականը հայտարարել է կանանց տարի: Այդ կապակցությամբ մարզաձեւի Հայաստանի ֆեդերացիան անցկացնում է թեթեւ ատլետիկայի կանանց հանրապետական առաջին սպարտակիադան: Մարզական այս միջոցառումը մտել է միջազգային ֆեդերացիայի պլանի մեջ:

Սպարտակիադան կանցկացվի «Հայաստան» մարզական միության (նախկին «Սպարտակ») մարզադաշտում, ապրիլի 19-ին: Մրցումների ծրագրում ընդգրկված են 10 մրցաձեւեր: Ավելացնենք, որ հանրապետական ֆեդերացիայում գործում է կանանց կոմիտե, որը ղեկավարում է մարզիչ Սաթենիկ Ղազարյանը: Կոմիտեն ակտիվորեն զբաղվում է կանանց շրջանում թեթեւ ատլետիկան զարգացնելու հարցերով:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Գավաթը՝ «Ժալգիրիսին»

Եվրոպայի ակումբային թիմերի գավաթի եզրափակիչ խաղում հանդիպեցին Կաունասի «Ժալգիրիս» եւ Միլանի «Ստեֆանել» թիմերը:

Բելգրադում անցկացված խաղի ֆավորիտ համարվում էր իտալական ակումբը: Սակայն լիտվացի բասկետբոլիստները հիանալի հանդես եկան եւ 82-67 հաշվով վստահ հաղթանակ տարան ուժեղ թիմի նկատմամբ: Հանդիպման հերոսը, անշուշտ, լիտվացի Շտոմբերգասն էր, որն իր թիմին 34 միավոր բերեց: Պաշտպանությունում գերազանց գործեցին «Ժալգիրիսի» խաղացողներ Ադամովիչը եւ Ժուկաուսկասը: Նրանք կարողացան չեզոքացնել «Ստեֆանելի» ամերիկացի լեգենդականներ Բեյլիի եւ Կինգի գրոհները:

Այսպիսով, պատվավոր մրցանակը շահեցին Լիտվայի բասկետբոլիստները:

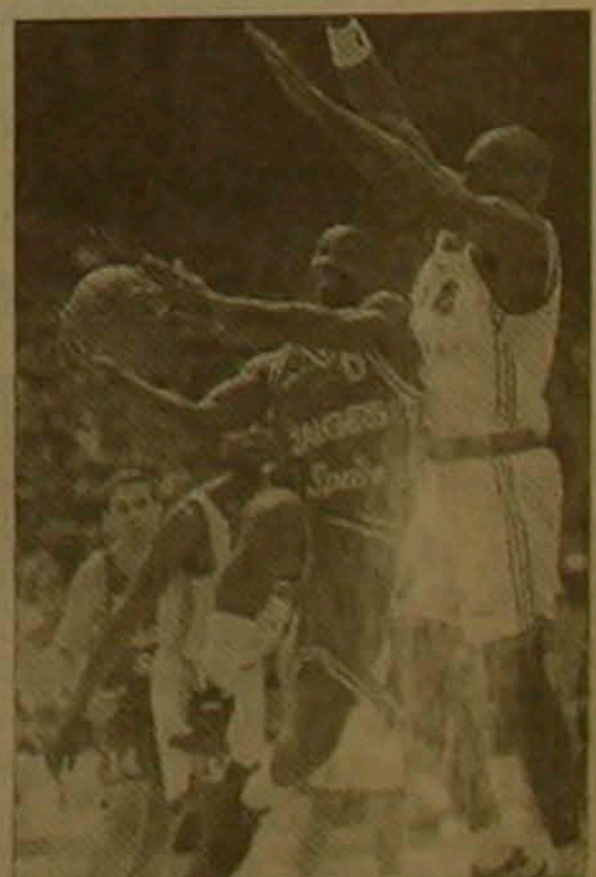

Ուզբլին («Ժալգիրիս») փորձում է շրջանցել Կինգին («Ստեֆանել»)

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ա. Գասպարյան. Չենք ուզում հավատալ, որ ԵԱՀԿ-ը կանխակալ վերաբերմունք ունի Հայաստանի հանդեպ

Հայաստանի 1998 թ. նախագահական ընտրությունների վերաբերյալ ԵԱՀԿ ԺՀՄԻ գրասենյակի վերջնական զեկույցի մասին ՀՀ ԱԳՆ խոսնակ Արսեն Գասպարյանը Ռոյթերի թղթակցին ասել է հետեւյալը. Դիտորդական առաքելության իրականացման համար ստեղծվել էին բոլոր անհրաժեշտ պայմանները: Սրա վերաբերյալ ունենք բոլոր դիտորդական առաքելությունների դրական արձագանքները: Պետք է նշել այն կարեւոր հանգամանքը, որ ԵԱՀԿ դիտորդների առանձին ցանկություններ հակասում էին միջազգային դիտորդական առաքելությունների վերաբերյալ Կոպենհագենյան փաստաթղթին, որով միջազգային դիտորդները պարտավոր են ենթարկվել ազգային օրենքներին:

Ինչպես եւ 1996 թ., այնպես էլ 1998 թ. նախագահական ընտրություններից հետո ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության նախնական եւ վերջնական զեկույցների միջեւ էական տարբերություններ կան: Ըստ ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության ղեկավարության, 1996 թ. նախագահական ընտրությունների վերաբերյալ նախնական եւ վերջնական զեկույցների տարբերության պատճառը շտապողականությունն էր: Բոլորս գիտենք, որ 1998 թ. ընտրություններից հետո ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության նախնական հայտարարություն անելու ժամկետը հետաձգվեց 24 ժամով, որպեսզի նախնական զեկույցը լինի առավել ամփոփ եւ հնարավորինս մոտ վերջնականին: Բայց ինչպես նշեցինք, այս անգամ եւս զեկույցները տարբերվում են իրարից:

Այս ենթատեքստում կարող եմ նշել, որ Հայաստանում դիտորդական առաքելություն կատարած 5 խմբերից 4-ը տվել են միանշանակ դրական եզրակացություն, որն ամբողջությամբ հակասության մեջ է ԵԱՀԿ վերջնական զեկույցի ոգուն: Պետք է նշել նաեւ, որ նույն հակասությունն էր պատճառը, որ ընտրությունների առաջին փուլից հետո, Հայաստանում որոշ դեսպանություններ, որոնք ԵԱՀԿ դիտորդների կազմում էին, երկրորդ փուլում գործում էին անկախ:

Նման հակասությունների ակունքն, ըստ երեւույթին, պետք է փնտրել ԵԱՀԿ ներսում: Մենք չենք ուզում հավատալ, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության լուծմանն ուղղված գործընթացի միակ մարմինը ԵԱՀԿ-ն, որեւէ կանխակալ վերաբերմունք ունի Հայաստանի նկատմամբ:

Չի կարելի չհամաձայնվել զեկույցում նշված այն մտքի հետ, որ ընտրությունների վերաբերյալ մեր օրենքն անկատար է: Սրա վերաբերյալ կարող եմ նշել մի շարք փորձագետների եզրակացությունն այն մասին, որ նմանատիպ օրենքի դեպքում նույնիսկ ժողովրդավարական ավանդույթներ ունեցող զարգացած երկրներում անհնար կլիներ անցկացնել անթերի ընտրություններ: Այստեղ մեծ դեր ունի Ազգային ժողովը: Որքան շուտ Հայաստանն ընդունի ընտրական նոր օրենսգիրքը, այնքան արագ հնարավորություն կունենանք ամրապնդել ժողովրդավարությունը մեր երկրում:

Կարեւորվում է տարածաշրջանային միացյալ էներգահամակարգի ստեղծումը

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ԱՊՐԻԼ. ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Ապրիլի 15-ին Երեւանում տեղի ունեցավ Սեւծովյան տնտեսական համագործակցության անդամ երկրների էներգետիկայի նախարարների խորհրդակցությունը, որին մասնակցում էին Ալբանիայի, Բուլղարիայի, Վրաստանի, Հունաստանի, Մոլդովայի, Ռումինիայի, Ռուսաստանի, Թուրքիայի, Ուկրաինայի, ինչպես նաեւ ՍՏՀ անդամ երկրների խորհրդարանական համաժողովի, տարածաշրջանային էներգետիկ կենտրոնի ներկայացուցիչները:

Նիստի մասնակիցներին ողջունեց ՀՀ վարչապետ Արմեն Դարբինյանը, կարեւորելով միջպետական կապերի խորացումը տարածաշրջանային փոխշահավետ հիմունքներով համագործակցության եւ առանձին էներգետիկ կազմակերպությունների միջեւ գործնական հարաբերությունների ակտիվացման գործում: Հատկանշական է, որ Հայաստանն իր էներգետիկ քաղաքականության մեջ ղեկավարվում է միջազգային սկզբունքներով, մասնավորապես Եվրոպական էներգետիկ խարտիայի դրույթներով եւ ակտիվորեն մասնակցում է գլոբալ էներգետիկ տարածության ստեղծման գործընթացին:

Նիստի օրակարգն ընդգրկում էր միացյալ էլեկտրաէներգետիկ համակարգի ստեղծման, այդ ծրագրի համար ֆինանսական միջոցների կենտրոնացման հետ կապված հարցեր: Բացի այդ, քննարկման էր ներկայացվել էներգետիկ համակարգում համագործակցության մասին հուշագիրը, որն ստորագրվեց մասնակից երկրների պատվիրակների կողմից:

Նիստից հետո հրավիրված մամուլի ասուլիսում ՀՀ էներգետիկայի նախարար Գագիկ Մարտիրոսյանը բարձր գնահատեց տարածաշրջանային համագործակցության դերը: Ինտեգրացիոն գործընթացի առաջին քայլերն, ըստ էության, արդեն ձեւավորվում են: Ստեղծվել եւ հաջողությամբ գործում են նախատեսվող էներգահամակարգի որոշ օղակներ, բացի այդ գործում են Վրաստանի, Հայաստանի, Ռուսաստանի ազգային էներգահամակարգերը: Այդուհանդերձ, ամբողջ համակարգի տեխնիկական եւ տնտեսական խնդիրների լուծումը երկարատեւ եւ բարդ գործընթաց է ՀՀ էներգետիկայի նախարարի համոզմամբ. Հայաստանը մեծ տեղ է հատկացնում տարածաշրջանի էներգետիկ շուկային հանրապետության վառելիքաէներգետիկ համալիրի ինտեգրացմանը: Հայկական էներգահամակարգն ունի բոլոր նախադրյալները էներգետիկ միավորման մեջ աշխատելու համար:

Լրագրողների այն հարցին, թե համագործակցության մասին հուշագիրն ստորագրելիս տարաձայնություններ չե՞ն եղել մասնակից երկրների միջեւ, պատվիրակներն առանձին-առանձին հավաստեցին, որ, գնահատելով համագործակցության նշանակությունը, բոլոր երկրներն ընդունում են փաստաթղթի կարեւորությունը: Միաժամանակ նշվեց, որ տարբեր երկրներում գործող տարբեր սակագներն ու մաքսատուրքերը եւս կարող են համաձայնեցվել՝ չխանգարելով միացյալ էներգահամակարգի ստեղծմանը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

Armenian Airlines

«Հայկական ավիաուղիներ ավիաընկերությունը» մայիսի 2-ից յուրաքանչյուր շաբաթ օր իրականացնելու է Երեւան-**Միլան**-Երեւան կանոնավոր չվերթը:

Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել «Հայկական ավիաուղիներ ավիաընկերության» բոլոր գործակալություններից:

Տեղեկությունների համար զանգահարեք

58-39-69

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան, Ֆրունզեի փ. շենք 6, 34 բն., 5 հարկանի շենքի 5-րդ հարկում:

Հեռ.՝ 44-97-40, 58-18-41

(«Հայրենիք» կինոթատրոնի մոտ):

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան Դեկաբրիստների փ. 5/3 հարկում:

Զանգահարել ***24-25-88***

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

սեփական տուն 120 քմ ընդհանուր մակերեսով: Կա 1000 քմ մակերեսով հողամաս, գազ, ջուր, կոյուղի:

Հասցեն՝ Մասիս ավան, 3-րդ փողոց, տուն 59:

Հեռախոս ***4-03-79***

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 1998-1999 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի կոչում** շնորհող հետևյալ ծրագրերով՝

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ
ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում, ընդունելություն կլինի նաև հետևյալ ծրագրերով՝

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ

Բարձրագույն կրթությունը և անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **մայիսի 8-ը, ժ. 15⁰⁰**:

Տեղեկությունների համար դիմել՝
Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
Ընդունելության գրասենյակ (19)
Հեռ. 27-16-29

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկյան Ընկերությունը աշխատանքի է հրավիրում աշխատասեր եւ աշխույժ մարդկանց (ցանկալի է բարձրագույն կրթությամբ):

Տեղերը սահմանափակ են:

Տեղեկությունների համար զանգահարել

56-28-63

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
հատուկ դասընթացների բաժինը
հրավիրում է մասնակցելու
հետեւյալ հաշվապահական դասընթացին

Դասընթացը կվարեն՝

Հովհաննես Պետրոսյանը՝ ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի հաշվապահական հաշվառման եւ աուդիտի մեթոդաբանության գլխավոր վարչության պետ եւ

Սերոբ Չիլինգարյանը՝ ՀՀ հարկային պետական տեսչության եկամուտների եւ իրացման շրջանառության հարկման մեխանիզմների կատարելագործման վարչության պետ:

Դասընթացը նախատեսված է ֆինանսների եւ հաշվապահության հետ առնչվողների համար եւ նպատակ ունի մասնակիցներին ծանոթացնել վերջերս Հայաստանի ֆինանսական եւ հաշվապահական համակարգերում տեղի ունեցած փոփոխություններին եւ նորամուծություններին:

Դասընթացը բաղկացած է երկու մասից.

1. Հաշվապահական հաշվառում եւ ֆինանսական հաշվետվություններ
- Հաշվապահական հաշվառման եւ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակը
- Հիմնական միջոցների հաշվառումը
- Ֆինանսական ներդրումների հաշվառումներ
- Ապրանքանյութական պաշարների հաշվառումը
- Դրամական միջոցների հաշվառումը
- Դեբիտորական պարտքերի հաշվառումը
- Սեփական կապիտալի հաշվառումը
- Փոխառու կապիտալի հաշվառումը
- Կրեդիտորական պարտքերի հաշվառումը
- Հաշվապահական/ֆինանսական հաշվետվություններ

2. Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը
- Հարկային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը
- Հարկային վարչարարություն
- Շահութահարկ
- Եկամտահարկ
- Ավելացված արժեքի հարկ
- Ակցիզային հարկ
- Գույքահարկ եւ հողի հարկ
- Հարկերի հաստատագրված վճարներ
- Տույժերի եւ այլ պարտադիր վճարների հաշվարկման ու վճարման կարգը
- Միջազգային պայմանագրերի կիրառման հարցեր

Դասընթացի տեւողությունն է մայիսի 4-20-ը, ամեն օր (բացի կիրակի օրից), ժամը 18:00-20:00 եւ շաբաթ օրը 10:00-14:30:

Դասընթացի վարձն է 60 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:

Վճարման եւ գրանցման համար դիմել ՀԱՀ-ի 19ա սենյակ, ժամը 9:00-17:30:

Դասընթացը տեղի կունենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) մեծ դահլիճում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

Ուզո՞ւմ եք նիհարել

անվնաս,
առանց դիետայի
եւ ֆիզկուլտուրայի:

Գրանցվեք հետեւյալ հեռախոսահամարով

52-93-53

ժամը 9-18-ը

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրքերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 802 Տպաքանակը 3500 Ստորագրված է տպագրության՝ 15. 04. 1998 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@